

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

VODOVODY KANALIZACE ČR 2023

EKONOMIKA
CENY
INFORMACE

2023

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

VODOVODY KANALIZACE ČR

Zpracoval:

Odbor regulace oborů vodovodů a kanalizací

Ředitel odboru:

Ing. Jiří Duda

Sestavili:

Ing. Jiří Duda

Ing. Jakub Najman

Fotodokumentaci poskytli:

Obec Čistá

Obec Horní Kněžeklady

Svazek vodovodů a kanalizací Ivančice

Obec Zdemyslice

Obec Libošovice

Obec Vrbičany

Město Kamenice nad Lipou

Město Hluboká nad Vltavou

Obec Vlastiboř

Fotografii na titulní straně poskytli:

Svazek vodovodů a kanalizací Ivančice

Grafická úprava, sazba, litografie, technická realizace:

© KLEINWÄCHTER holding s.r.o.

Neprodejné

ISBN 978-80-7434-774-0

Přetisk údajů povolen pouze s přesným uvedením zdroje

Vydalo Ministerstvo zemědělství
Těšnov 65/17, 110 00 Praha I – Nové Město
internet: www.mze.gov.cz
email: info@mze.gov.cz

Praha 2024

VODOVODY KANALIZACE ČR 2023

**EKONOMIKA
CENY
INFORMACE**

2023

OBSAH

1. ÚVOD.....	3
2. VLASTNÍCI A PROVOZOVATELÉ VODOVODŮ A KANALIZACÍ.....	4
2.1 Databáze VÚME a VÚPE	4
2.2 Infrastrukturní majetek vodovodů a kanalizací.....	5
3. CENY PROVODNÉ A PRO STOČNÉ	8
3.1 Právní rámec pro oblast cen	8
3.2 Porovnání cen pro vodné a cen pro stočné 2023.....	8
3.3 Vyhodnocení skutečných nákladů, jednotkových nákladů a zisku u skupin vybraných subjektů.....	21
3.4 Cenová kontrola	26
3.5 Závěry k cenám	27
4. EFEKTIVITA VYNAKLÁDANÝCH NÁKLADŮ PROVOZOVATELSKÝCH MODELŮ	28
4.1 Reprezentanti různých provozovatelských modelů.....	28
5. INFORMACE.....	34
5.1 Souhrnné údaje o vodovodech	34
5.1.1 Kvalita pitné vody	38
5.2 Souhrnné údaje o kanalizacích	40
6. MONITORING JAKOSTI SUROVÉ VODY.....	44
7. KONTROLNÍ ČINNOST MZE	44
8. LEGISLATIVNÍ OPATŘENÍ ZA ROK 2023	46
8.1 Zákon o vodovodech a kanalizacích a prováděcí předpisy	46
VYSVĚTLIVKY ZKRATEK V TEXTU	47

I. ÚVOD

Publikací Vodovody kanalizace ČR 2023 Ekonomika Ceny Informace naplňuje Ministerstvo zemědělství (dále jen „MZe“) úkoly, které jsou mu uloženy v § 29 odst. 4 zákona č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích), ve znění pozdějších předpisů.

V publikaci jsou zařazeny údaje ekonomického charakteru, které jsou základem pro porovnání vlastníků a provozovatelů jak v ceně, tak v jednotlivých nákladových položkách. Tento cíl se váže ke způsobu cenové regulace oboru vodovodů a kanalizací. Cenovým regulačním orgánem v oblasti vodního hospodářství je výlučně Ministerstvo financí (dále jen „MF“), které zvolilo vzhledem k diferencovaným místním podmínkám formu věcného usměrňování cen. V oboru vodovodů a kanalizací to znamená stanovení závazných pravidel pro tvorbu a sjednávání cen.

Datovou základnu pro ekonomiku oboru vodovodů a kanalizací tvoří tzv. Porovnání všech položek výpočtu ceny podle cenových předpisů pro vodné a stočné za předchozí kalendářní rok a dosažené skutečnosti v témže roce (dále jen „Porovnání V+S“). Tato Porovnání V+S za rok 2023 musí být na základě ustanovení § 36 odst. 5 zákona o vodovodech a kanalizacích zveřejňována na úředních deskách obecního úřadu a zároveň předána MZe v elektronické podobě a ve stanoveném formátu do 30. dubna 2024. Většina provozovatelů v rozhodujícím počtu poslala Porovnání V+S koncem dubna 2024, pouze malá část drobných provozovatelů stále zasílá Porovnání V+S již po stanoveném termínu. Situace s předáváním údajů se však každým rokem zlepšuje mimo jiného i proto, že je tato zákonná povinnost v součinnosti s krajskými úřady vyžadována a rovněž ze strany odběratelů vzrostlo výrazně povědomí o základních principech tvorby ceny pro vodné a stočné, a tím i požadování dokumentů „Kalkulace V+S“ a následně „Porovnání V+S“.

Zákon o vodovodech a kanalizacích mimo jiné také vymezil systém odpovědnosti v oboru vodovodů a kanalizací. Naplnění tohoto systému by nebylo možné bez evidence infrastrukturního majetku vodovodů a kanalizací s uvedením jejich vlastníků a provozovatelů. Tuto evidenci tvoří systém Vybraných údajů majetkové evidence (dále jen „VÚME“) a Vybraných údajů provozní evidence (dále jen „VÚPE“). Zákon o vodovodech a kanalizacích ukládá vlastníkům vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu každoročně do 28. února následujícího roku zaslat v elektronické podobě a stanoveném formátu údaje VÚME a VÚPE. V zákonné lhůtě nebyly zaslány údaje VÚME a VÚPE za nižší tisíce majetku VaK. Závěrečné doplnění dat VÚME a VÚPE, ať už se jednalo o opravu dat nebo doplnění chybějících údajů o majetku, popřípadě odůvodnění chyb bylo provedeno 26. srpna 2024.

V únoru 2015 byl příkazem ministra zemědělství zřízen v rámci úseku vodního hospodářství MZe Odbor hlavního regulátora a vrchního dohledu sektoru VaK. Jedním z jeho úkolů bylo prohloubení a rozvíjení dosavadní analytické činnosti v oboru vodovodů a kanalizací a rovněž posílení kontrolní činnosti. Tento Odbor byl k 31. 12. 2023 zrušen, resp. sloučen s Odborem vodovodů a kanalizací pod novým názvem Odbor regulace oboru vodovodů a kanalizací. Nově vytvořený Odbor převzal v plném rozsahu všechny činnosti, které byly zajišťovány výše uvedenými Odbory. V souvislosti s tímto Vás prostřednictvím této ročenky informujeme, že se nad rámec zde uvedených informací připravuje vydání osmé samostatné zprávy z benchmarkingu vlastníků a provozovatelů vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu v ČR za rok 2022. Tato zpráva bude následně uveřejněna na internetových stránkách MZe. Na internetových stránkách MZe jsou rovněž dostupné i zprávy za předchozí období.

Mezi hlavní cíle v rámci posílení regulace oboru jsou dohled nad dlouhodobou udržitelností sektoru vodovodů a kanalizací, zlepšení ochrany odběratelů a zvýšení transparentnosti tvorby a regulace cen pro vodné a stočné, kontrolní činnosti a dohledu u subjektů oboru vodovodů a kanalizací, analýza a vyhodnocení podnětů od ostatních regulačních subjektů včetně zajištění činností Výboru pro koordinaci regulace oboru vodovodů a kanalizací. Výstupy z činnosti Výboru pro koordinaci regulace oboru vodovodů a kanalizací MZe pravidelně uveřejňuje na svých internetových stránkách v části věnované vodovodům a kanalizacím.

2. VLASTNÍCI A PROVOZOVATELÉ VODOVODŮ A KANALIZACÍ

2.1 DATABÁZE VÚME A VÚPE

Vlastníci vodovodů a kanalizací mají podle ustanovení § 5 odst. 3 zákona o vodovodech a kanalizacích povinnost každoročně předávat VÚME a VÚPE prostřednictvím Informačního systému vodovodů a kanalizací (dále jen „ISVaK“), a to přes aplikaci Majetkové a provozní evidence vodovodů a kanalizací (dále jen „MPVaK“). Zaslání data jsou následně na MZe tříděna a kontrolována. Data VÚME a VÚPE zajišťují údaje nad rámec šetření Českého statistického úřadu (dále jen „ČSÚ“). Významným odlišením od údajů ČSÚ je především vymezení odpovídající územnímu členění podle působnosti stavebních úřadů.

Hodnota majetku ve VÚME za rok 2023 se uvádí v reprodukčních pořizovacích cenách roku 2020 v souladu s Metodickým pokynem MZe čj.: I 4000/2020-I 5132-I pro orientační ukazatele výpočtu pořizovací (aktualizované) ceny objektů do Vybraných údajů majetkové evidence vodovodů a kanalizací, pro Plány rozvoje vodovodů a kanalizací a pro Plány financování obnovy vodovodů a kanalizací (dále jen „metodický pokyn“). Ceny uvedené v tomto metodickém pokynu obsahují daň z přidané hodnoty (dále jen „DPH“) ve výši 21 % podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů, a plátcí DPH, kteří mají nárok na odpočet DPH podle tohoto metodického pokynu, snižují výslednou cenu o DPH.

Tabulka 2.1.1 Počet vlastníků a provozovatelů VaK evidovaných z dat VÚME a VÚPE

Ukazatel	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Index % 2023/2022
Vlastníci	6 668	6 795	6 932	7 480	7 729	7 897	8 153	8 423	103,3
Provozovatelé	2 853	2 878	2 941	2 992	3 041	3 067	3 091	3 176	102,7

Pramen: MZe

Nárůst počtu vlastníků o 270 v roce 2023 oproti roku 2022 je způsoben výstavbou nové vodohospodářské infrastruktury a rovněž zvýšenou aktivitou MZe při zajišťování jejich evidence. Nárůst byl zaznamenán i v počtu provozovatelů, konkrétně o 85.

Výtlačný a zásobovací řád obce Čistá – spolufinancováno z dotačních prostředků MZe ve výši 8,649 mil. Kč

2.2 INFRASTRUKTURNÍ MAJETEK VODOVODŮ A KANALIZACÍ

Tabulka 2.2.1 Počty evidovaných majetků v jednotlivých skupinách infrastrukturního majetku v letech 2016–2023

Infrastrukturní majetek	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Index % 2023/2022
Vodovodní řady	15 612	15 965	16 232	16 406	16 642	16 791	16 949	17 237	101,7
Stavby pro úpravu a zdroje bez úpravy	3 757	3 871	3 944	4 126	4 168	4 210	4 225	4 317	102,2
Kanalizační stoky	8 543	8 626	8 764	8 932	9 127	9 267	9 415	9 616	102,1
Čistírny odpadních vod	3 066	3 091	3 166	3 230	3 288	3 340	3 416	3 491	102,2
Celkem	30 978	31 553	32 106	32 694	33 225	33 608	34 005	34 661	101,9

Pramen: MZe

Celkem bylo v roce 2023 evidováno 34 661 majetků, což je o 656 majetků více než v roce 2022. Čistíren odpadních vod bylo v roce 2023 evidováno o 75 více než v roce 2022, počet staveb pro úpravu vody a vodní zdroje bez úpravy vzrostl meziročně o 92. Největší celkový nárůst majetků je evidován za vodovodní řady, kdy oproti roku 2022 došlo k navýšení o 288 majetků. Ve skupině kanalizačních stok došlo v roce 2023 k nárůstu o 201 majetků.

Pro pořízení Plánů financování obnovy vodovodů a kanalizací (dále jen „PFO“) je základním údajem hodnota infrastrukturního majetku vodovodů a kanalizací v reprodukční pořizovací ceně, což umožňuje zpracování těchto plánů v reálném rámci včetně průmětů do cen. Dne 24. 9. 2020 nabyl účinnosti Metodický pokyn č.j.: 14000/2020-15132-I a při zpracování údajů za rok 2023 se postupovalo stejně jako za roky 2022 a 2021 a ocenění infrastrukturního majetku se provádělo podle tohoto pokynu.

V souladu s § 13 odst. 3 vyhlášky č. 428/2001 Sb., kterou se provádí zákon o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (dále jen „vyhláška č. 428/2001 Sb.“) je nutné provést aktualizaci PFO v kalendářním roce následujícím po kalendářním roce, kdy došlo ke změně hodnoty majetku vlastníka podle VÚME o více než 10 %. V této souvislosti byla již v roce 2020 v rámci ISVaK doplněna aplikace MPVaK o novou funkci pro zpracování PFO. I když není povinností vlastníka prostřednictvím MPVaK předávat PFO, v roce 2023 bylo v této aplikaci zpracováno a následně předáno 577 PFO.

Tabulka 2.2.2 Hodnota infrastrukturního majetku v jednotlivých skupinách v letech 2022 a 2023 v reprodukčních pořizovacích cenách vč. DPH v mil. Kč

Druh infrastrukturního majetku	2022	2023
Vodovodní řady	525 792*	530 161
Stavby pro úpravu a zdroje bez úpravy	104 602	107 006
Kanalizační stoky	628 926*	631 266
Čistírny odpadních vod	177 739**	178 595
Celkem	1 533 991	1 447 028

Pramen: MZe

Poznámka: * Údaje na základě revize reprodukčních pořizovacích cen majetků za rok 2022.

Poznámka: ** Údaje na základě revize reprodukčních pořizovacích cen majetků za rok 2022. V údajích za rok 2022 byla zahrnuta chybně i jedna ČOV, která není pro veřejnou potřebu, a jejíž hodnota přesahuje 219 mil. Kč.

Tabulka 2.2.3 Infrastrukturní majetek v délkách (km) a počtech (ks) v jednotlivých skupinách a jejich meziroční změna v letech 2022 a 2023

Infrastrukturní majetek	2022	2023	Rozdíl 2023 - 2022
Vodovodní řady (km)	82 034	83 188	1 154
z toho v daném roce obnoveno	579	360	-219
Stavby pro úpravu a zdroje bez úpravy (ks)	4 225	4 317	92
Kanalizační stoky (km)	53 658	54 800	1 142
z toho v daném roce obnoveno	251	214	-37
Čistírny odpadních vod (ks)	3 416	3 491	75

Pramen: MZe

V souladu s vyhláškou č. 428/2001 Sb. jsou v rámci VÚME vykazovány délky obnovených vodovodních řadů a kanalizačních stok. V případě vodovodních řadů se jedná o 360 km (tj. 0,43 % z celkové délky vykazovaných vodovodních řadů), které byly v roce 2023 obnoveny. V případě kanalizací se jedná o 214 km obnovených kanalizačních stok (tj. 0,39 % z celkové délky vykazovaných kanalizačních stok).

Tabulka 2.2.4 Podíl hodnoty infrastrukturního majetku vodovodních řadů a kanalizačních stok a jejich délky za rok 2023 v ČR

Infrastrukturní majetek	Délka	Hodnota*	Průměrná hodnota
	km	tis. Kč	l km v tis. Kč
Vodovodní řady	83 188	530 160 790	6 373
Vodovodní řady v přepočtených km	85 916	530 160 790	6 171
Kanalizační stoky	54 800	631 265 690	11 519

Pramen: MZe

Poznámka: * Jedná se o hodnoty infrastrukturního majetku v reprodukčních pořizovacích cenách vč. DPH.

Údaj „přepočtené km“ vyjadřuje sjednocení různých profilů vodovodních řadů ve vazbě na omočený obvod do jedné velikostní kategorie (DN 150) a slouží k objektivizaci vykazovaných ztrát pitné vody v trubní síti.

Tabulka 2.2.5 Hodnoty infrastrukturního majetku vodovodních řadů a kanalizačních stok a jejich délky za rok 2023 u 3 největších vlastníků a zbytku ČR

Vlastník infrastruktury	Druh infrastruktury	Délka	Hodnota	Průměrná hodnota
		km	tis. Kč	l km v tis. Kč
Severočeská vodárenská společnost, a. s.	Vodovodní řady	8 901	58 443 497	6 565,98
	Kanalizační stoky	3 811	50 559 834	13 267,82
Hlavní město Praha	Vodovodní řady	3 701	55 816 925	15 080,77
	Kanalizační stoky	3 860	93 006 098	24 096,27
Severomoravské vodovody a kanalizace Ostrava, a. s.	Vodovodní řady	4 381	30 096 965	6 869,56
	Kanalizační stoky	1 286	16 059 134	12 484,17
Zbytek ČR (bez výše uvedených)	Vodovodní řady	66 205	441 620 328	6 670,50
	Kanalizační stoky	45 843	471 640 624	10 288,17

Pramen: MZe

Poznámka: Jedná se o hodnoty infrastrukturního majetku v reprodukčních pořizovacích cenách vč. DPH.

Severomoravské vodovody a kanalizace Ostrava, a. s. nevlastní infrastrukturní majetek Statutárního města Ostrava a některých dalších měst a obcí v regionu.

Z tabulek 2.2.4 a 2.2.5 je zřejmé, že Hlavní město Praha jako vlastník vodovodů a kanalizací výrazným způsobem ovlivňuje průměrnou hodnotu l km vodovodních řadů a kanalizačních stok.

K republikovému průměru cen u vodovodů pro veřejnou potřebu se svým majetkem, resp. jeho průměrnou hodnotou se blíží pouze Severočeská vodárenská společnost, a. s. a Severomoravské vodovody a kanalizace Ostrava, a. s. Hlavní město Praha výrazně převyšuje průměrnou hodnotu l km vodovodních řadů i kanalizačních stok oproti zbytku ČR. Zbytek vlastníků v ČR má hodnoty u vodovodních řadů a kanalizačních stok pod republikovým průměrem.

Vodovod pro obec Horní Kněžeklady a pro místní části Dolní Kněžeklady a Štipoklasy – spolufinancováno z dotačních prostředků MZe ve výši 6,261 mil. Kč

Tabulka 2.2.6 Seznam 25 největších vlastníků infrastrukturního majetku s uvedením hodnoty majetku v členění po jednotlivých skupinách infrastrukturního majetku

Pořadí	Vlastník	Celkem	Přiváděcí řady a rozvodné vodovodní sítě	Stavby pro úpravu a zdroje bez úpravy	Přiváděcí stoky a stokové sítě	Čistírný odpadních vod
		tis. Kč				
1.	Hlavní město Praha	187 436 495	55 816 925	11 745 085	93 006 098	26 868 387
2.	Severočeská vodárenská společnost a. s.	130 825 905	58 443 497	9 395 899	50 559 834	12 426 675
3.	Severomoravské vodovody a kanalizace Ostrava a. s.	62 869 300	30 096 965	8 401 256	16 059 134	8 311 944
4.	Statutární město Brno	40 900 191	14 003 205	514 191	26 382 795	X
5.	Statutární město Ostrava	32 233 469	8 729 115	1 263 413	16 914 679	5 326 262
6.	Vodohospodářské sdružení obcí západních Čech	25 870 580	10 541 646	4 123 113	8 603 059	2 602 762
7.	Vodárny Kladno – Mělník, a. s.	23 771 650	13 392 285	455 366	7 820 540	2 103 458
8.	VODA Želivka, a. s.	22 759 299	10 350 647	12 408 652	X	X
9.	Vodovody a kanalizace Zlín, a. s.	18 640 990	6 562 537	1 888 001	7 974 669	2 215 784
10.	Vodovody a kanalizace Pardubice, a. s.	18 072 489	7 285 090	1 166 484	6 514 783	3 106 132
11.	Vodovody a kanalizace Hradec Králové, a. s.	17 747 212	7 623 669	1 333 400	7 300 144	1 489 999
12.	VODÁRNA PLZEŇ a. s.	15 407 311	6 144 895	X	9 262 416	X
13.	Vodovody a kanalizace Hodonín, a. s.	13 469 799	5 265 477	2 529 634	4 178 238	1 496 449
14.	Vodovody a kanalizace Mladá Boleslav, a. s.	12 517 236	5 596 547	546 080	4 861 103	1 513 506
15.	Statutární Město Olomouc	12 459 390	3 216 255	X	7 399 678	1 843 458
16.	Slovácké vodárny a kanalizace, a. s.	12 294 881	4 932 549	980 920	5 470 863	910 549
17.	CHEVAK Cheb, a. s.	11 947 555	3 949 209	2 126 667	4 607 236	1 264 443
18.	Statutární Město České Budějovice	11 685 870	2 909 800	222 666	5 732 400	2 821 003
19.	Vodovody a kanalizace Chrudim, a. s.	11 565 513	5 014 539	1 966 351	3 133 215	1 451 408
20.	Vodovody a kanalizace Břeclav, a. s.	11 481 715	5 379 967	1 503 191	3 305 906	1 292 651
21.	Vodovody a kanalizace Přerov, a. s.	11 219 418	4 526 992	946 907	4 371 779	1 373 741
22.	Vodohospodářská společnost Vrchlice – Maleč, a. s.	10 742 798	4 191 774	1 119 154	4 607 699	824 171
23.	Svaz vodovodů a kanalizací Žďársko	10 696 348	4 424 788	1 382 350	3 778 140	1 111 071
24.	VODOVODY A KANALIZACE	10 238 308	4 211 037	716 631	4 206 304	1 104 337
25.	Vodovody a kanalizace Havlíčkův Brod, a. s.	10 230 279	5 360 833	103 173	3 372 748	1 393 525

Pramen: MZe

Poznámka: Jedná se o hodnoty infrastrukturního majetku v reprodukčních pořizovacích cenách podle metodického pokynu vč. DPH.

3. CENY PRO VODNÉ A PRO STOČNÉ

3.1 PRÁVNÍ RÁMEC PRO OBLAST CEN

Oblast cen pro vodné a pro stočné se v ČR řídí zákonem č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o cenách“) a vyhláškou č. 450/2009 Sb., kterou se provádí zákon č. 526/1990 Sb., zákon o cenách, ve znění pozdějších předpisů. Tvorba cen může být cenovým orgánem usměrněna pouze v případech přesně vymezených ustanovením § 1 odst. 6 zákona o cenách. Jedním z případů je ohrožení trhu účinky omezení hospodářské soutěže. Protože vodovody i kanalizace patří do odvětví s přirozeným monopolem, jsou voda pitná a voda odvedená kanalizací zařazeny do seznamu zboží s regulovanými cenami. Tento seznam vydává podle zákona o cenách MF rozhodnutím (Výměrem), který je zveřejněn v Cenovém věstníku. Konkrétně pro rok 2023 byl vydán Výměr MF č. 01/VODA/2022 ve znění Výměru Ministerstva financí č. 02/VODA/2022, Výměru Ministerstva financí č. 03/VODA/2022 a Výměru Ministerstva financí č. 04/VODA/2022. Předmětem věcného usměrňování cen jsou podle výměru MF následující komodity:

- pitná voda dodávaná odběratelům,
- pitná voda dodávaná do vodovodní sítě pro veřejnou potřebu jiné osobě, než je odběratel („voda předaná“),
- odpadní voda odvedená kanalizací nečištěná a odpadní voda odvedená kanalizací čištěná,
- odpadní voda převzatá do kanalizace od jiného vodohospodářského subjektu („převzatá voda odpadní“).

V souladu s platnými právními předpisy lze do ceny pro vodné a stočné promítnout pouze ekonomicky oprávněné náklady pořízení, zpracování a oběhu zboží doložitelné z účetnictví, přiměřený zisk, daň a případně uplatněné clo. Zpracovatelé Porovnání V+S jsou podle § 35a odst. 7 vyhlášky č. 428/2001 Sb. povinni vykazovat v rámci nákladů pro výpočet ceny pro vodné a ceny pro stočné v jednotlivých nákladových položkách veškeré očekávané ekonomicky oprávněné náklady podle cenových předpisů, které jsou spojené s provozováním vodovodu nebo kanalizace pro veřejnou potřebu a nesmí tyto náklady přenášet na jiné činnosti vykonávané vlastníkem nebo provozovatelem vodovodu či kanalizace pro veřejnou potřebu. Na druhou stranu mají subjekty zmocněné k úplatě vodného a stočného možnost dotovat cenu pro vodné a stočné z jiných zdrojů. Toto je častý případ především u obcí, které si provozování vodohospodářské infrastruktury zajišťují ve vlastní režii a snaží se o zachování nižší ceny pro vodné a stočné tím, že cenu dotují z obecního rozpočtu. V takovém případě pak kalkulace musí být zpracována s ohledem na tuto skutečnost a výsledná cena pro vodné a stočné musí odpovídat ceně, která bude odběratelům skutečně fakturována. Částka, kterou bude výsledná cena pro vodné a stočné dotována, se uvede do položky „Kalkulační zisk“ (řádek 13 tabulky č. 2) se záporným znaménkem, tedy jako ztráta. Tímto způsobem se sníží celkové náklady, a při vydělení celkovým množstvím vody fakturované, je vypočtena cena, která bude odběratelům skutečně fakturována.

Členění nákladových položek, jejich obsah, objemové a množstevní položky a jejich podíl při výpočtu ceny podle cenových předpisů pro vodné a stočné se provádí podle příloh č. 19 a 19a vyhlášky č. 428/2001 Sb.

3.2 POROVNÁNÍ CEN PRO VODNÉ A CEN PRO STOČNÉ 2023

Zákon o vodovodech a kanalizacích v ustanovení § 36 odst. 5 ukládá vlastníkovvi vodovodu nebo kanalizace, popřípadě provozovateli, pokud je k tomu vlastníkem zmocněn, povinnost nejpozději do 30. dubna kalendářního roku zaslat MZe v elektronické podobě a ve stanovené formě Porovnání V+S.

V souladu s ustanovením § 8 odst. 2 zákona o vodovodech a kanalizacích upraví vlastník a provozovatel svá práva a povinnosti písemnou dohodou, jejíž součástí má být i určení, kdo má právo na úplatu vodného a stočného, a tudíž se stává příjemcem – subjektem povinným k zaslání Porovnání V+S na MZe. Jiný případ nastane, pokud se vlastník s provozovatelem dohodne, že právo vybírat vodné a stočné od odběratelů si ponechá vlastník. Samotné odběratelské Porovnání V+S ceny pro vodné nebo stočné (cena, která je odběratelům skutečně fakturována) zasílá na MZe vlastník, který má v souladu s právními předpisy právo zahrnout do nákladových položek kalkulace mj. prostředky, které platí provozovateli za poskytnuté služby. Obsah a rozsah Porovnání V+S jsou stanoveny v příloze č. 20 vyhlášky č. 428/2001 Sb.

Za rok 2023 bylo na MZe předáno celkově 4 772 Porovnání V+S. Přehled počtu jednotlivých Porovnání V+S zpracovaných v ISVaK v aplikaci Porovnání cen pro vodné a stočné vodovodů a kanalizací (dále jen „VSVaK“) za rok 2023 uvádí tabulka 3.2.1.

Tabulka 3.2.1 Přehled zaslaných Porovnání V+S za rok 2023

Porovnání V+S	Odběratelská Porovnání V+S			Provozovatelská Porovnání V+S		
	Jednotná	Dílčí	Součtová	Jednotná	Dílčí	Součtová
Počet	2 409	1 462	232	200	403	66
Celkem	4 103			669		

Pramen: MZe, stav k 26. 8. 2024

Přehled údajů uváděných v souboru údajů VSVaK a MPVaK resp. VÚPE u Skupiny 50 (největších provozovatelů) podle množství fakturované pitné vody a Skupiny 50 (největších provozovatelů) podle množství fakturované odpadní vody vypouštěné do stokové sítě bez vod srážkových v roce 2023 podle VÚPE uvádí tabulky 3.2.2 a 3.2.3.

Tabulka 3.2.2 Skupina 50 podle množství fakturované pitné vody v roce 2023

Pořadí	Provozovatel dle VSVaK a MPVaK	IČO	Voda fakturovaná		Cena pro vodné bez DPH ^{*)}
			[mil. m ³]		[Kč/m ³]
			dle VSVaK (sl. skutečnost)	dle MPVaK (VÚPE)	dle VSVaK (sl. skutečnost)
1	2	3	4	5	6
1	Pražské vodovody a kanalizace, a. s.	25656635	77,684	77,686	59,47
2	Severočeské vodovody a kanalizace, a. s.	49099451	52,574	52,574	62,30
3	Severomoravské vodovody a kanalizace Ostrava a. s.	45193665	31,036	30,891	54,55
4	Brněnské vodárny a kanalizace, a. s.	46347275	23,878	23,867	45,92
5	ČEVAK a. s.	60849657	23,441	23,486	48,29
6	VODÁRENSKÁ AKCIOVÁ SPOLEČNOST, a. s.	49455842	20,622	20,583	61,80
7	Ostravské vodárny a kanalizace a. s.	45193673	14,697	14,652	44,33
8	VODÁRNA PLZEŇ a. s.	25205625	12,188	12,188	61,90
9	Středočeské vodárny, a. s.	26196620	12,065	12,065	73,13
10	MORAVSKÁ VODÁRENSKÁ, a. s.	61859575	9,780	9,780	47,48
11	Vodárny a kanalizace Karlovy Vary, a. s.	49789228	8,883	8,921	52,98
12	Vodárna Zlín a. s.	14237083	7,342	7,342	54,50
13	Královéhradecká provozní, a. s.	27461211	7,194	7,220	55,84
14	Vodovody a kanalizace Pardubice, a. s.	60108631	7,033	7,183	60,40
15	Vodovody a kanalizace Hodonín, a. s.	49454544	5,983	5,974	44,24
16	Vodovody a kanalizace Mladá Boleslav, a. s.	46356983	5,751	5,936	59,77
17	Vodovody a kanalizace Beroun, a. s.	46356975	5,467	5,502	57,21
18	I. SČV, a. s.	47549793	5,408	5,408	54,73
19	Vodovody a kanalizace Břeclav, a. s.	49455168	5,246	5,283	52,35
20	Vodovody a kanalizace Píseň, a. s.	47674521	5,164	5,039	48,68
21	Slovácké vodárny a kanalizace a. s.	49453866	4,719	4,746	50,20
22	Vodovody a kanalizace Vsetín, a. s.	47674652	4,628	4,695	53,51
23	CHEVAK Cheb, a. s.	49787977	4,146	4,130	51,00
24	Vodovody a kanalizace Nymburk, a. s.	46357009	4,027	4,027	38,03
25	Vodovody a kanalizace Kroměříž, a. s.	49451871	3,986	3,987	46,60
26	Šumperská provozní vodohospodářská společnost, a. s.	47674911	3,556	3,638	53,23
27	Vodárenská společnost Chrudim, a. s.	27484211	3,408	3,408	53,54
28	Vodovody a kanalizace Náchod, a. s.	48172928	3,145	3,335	46,60
29	Vodovody a kanalizace Vyškov, a. s.	49454587	3,333	3,333	51,39
30	Vodovody a kanalizace Jablonné nad Orlicí, a. s.	48173398	3,242	3,248	47,92
31	Vodovody a kanalizace Havlíčkův Brod, a. s.	48173002	3,247	3,243	46,30
32	Vodohospodářská společnost Benešov a. s.	47535865	3,152	3,186	51,78
33	VHOS, a. s.	48172901	3,027	3,027	46,63
34	Vodohospodářská a obchodní společnost, a. s.	60109149	2,835	2,833	45,40
35	Energie AG Kolín a. s.	47538457	2,823	2,818	54,92
36	VODAK Humpolec, s. r. o.	49050541	1,661	2,781	38,33
37	SLUŽBY MĚSTA JIHLAVY s. r. o.	60727772	2,523	2,525	71,34
38	Vodohospodářská společnost Vrchlice - Maleč, a. s.	46356967	2,403	2,356	58,54
39	VODÁRNA SOKOLOVSKO s. r. o.	08303088	2,307	2,307	55,84
40	Šumavské vodovody a kanalizace a. s.	25232100	2,142	2,080	38,77
41	Vodovody a kanalizace Trutnov, a. s.	60108711	1,830	1,860	53,89
42	AQUA SERVIS, a. s.	60914076	1,776	1,784	49,71
43	VaK Bruntál a. s.	47675861	1,771	1,770	47,75
44	ENERGOAQUA, a. s.	15503461	0,097	1,623	50,24
45	STAVOKOMPLET spol.s r.o.	47052945	1,601	1,608	52,34
46	Chodské vodárny a kanalizace, a. s.	49788761	2,199	1,478	42,25
47	RAVOS, s. r. o.	47546662	1,391	1,391	53,53
48	Krnovské vodovody a kanalizace, s. r. o.	47674148	1,304	1,304	29,03
49	Vodohospodářská společnost ČERLINKA s. r. o.	47150904	1,208	1,168	37,49
50	Vodohospodářská společnost Rokycany, s. r. o.	45351325	0,999	0,988	73,06
Celkem			419,922	422,257	51,78

Pramen: MZe

Poznámka: *) Jedná se o vážený průměr.

Tabulka 3.2.2 uvádí u Skupiny 50 množství fakturované pitné vody podle VSVaK i MPVaK, resp. VÚPE. Skupina 50 představuje podíl 87,58 % z celkového množství fakturované vody pitné (482,133 mil. m³ za rok 2023), přičemž první tři provozovatelé fakturují 161,151 m³, tj. 33,42 % z celkového množství (vychází se z údajů VÚPE). Oproti roku 2022 se v roce 2023 podíl fakturované pitné vody u Skupiny 50 zvýšil o 1,32 %.

V ukazateli voda pitná fakturovaná (vychází se z údajů „odběratelská“ Porovnání) resp. voda fakturovaná pitná přímým odběratelům celkem (vychází se z údajů VÚPE) se vykazuje skutečné množství vody v daném roce dodané odběratelům, i když je toto množství fakturováno až v roce následujícím. Pitná voda předaná je v uvedených hlášeních vykazována samostatně.

Tabulka 3.2.3 Skupina 50 podle množství fakturované odpadní vody vypouštěné do stokové sítě v roce 2023

Pořadí	Provozovatel dle VSVaK a MPVaK	IČO	Voda odpadní		Cena pro stočné bez DPH ^{*)}
			[mil. m ³]		[Kč/m ³]
			dle VSVaK (sloupec skutečnost)	dle MPVaK (VÚPE)	dle VSVaK
			Voda odpadní fakturovaná vč. srážkových vod	Voda vypouštěná do stokové sítě	Sloupec skutečnost
1	2	3	4	5	6
1	Pražské vodovody a kanalizace, a. s.	25656635	87,176	87,395	57,04
2	Severočeské vodovody a kanalizace, a. s.	49099451	50,240	51,204	54,14
3	ČEVAK a. s.	60849657	29,174	29,414	41,76
4	Brněnské vodárny a kanalizace, a. s.	46347275	27,361	27,361	46,44
5	Mondi Štětí a. s.	26161516	3,525	27,128	5,05
6	Severomoravské vodovody a kanalizace Ostrava a. s.	45193665	24,811	26,012	53,23
7	VODÁRENSKÁ AKCIOVÁ SPOLEČNOST, a. s.	49455842	20,251	20,193	59,79
8	Ostravské vodárny a kanalizace a. s.	45193673	13,572	14,563	43,89
9	VODÁRNA PLZEŇ a. s.	25205625	14,548	14,548	39,32
10	MORAVSKÁ VODÁRENSKÁ, a. s.	61859575	10,986	11,546	51,83
11	Vodárny a kanalizace Karlovy Vary, a. s.	49789228	8,928	9,005	42,81
12	Středočeské vodárny, a. s.	26196620	7,531	7,513	54,05
13	Vodárna Zlín a. s.	14237083	7,360	7,511	51,75
14	Vodovody a kanalizace Pardubice, a. s.	60108631	7,451	7,445	59,80
15	Královéhradecká provozní, a. s.	27461211	7,336	7,307	60,41
16	Vodovody a kanalizace Vsetín, a. s.	47674652	5,704	6,262	41,35
17	I. SČV, a. s.	47549793	4,870	5,873	46,77
18	Vodovody a kanalizace Mladá Boleslav, a. s.	46356983	5,742	5,838	50,69
19	Vodovody a kanalizace Beroun, a. s.	46356975	5,816	5,826	49,07
20	Vodovody a kanalizace Hodonín, a. s.	49454544	5,605	5,600	57,15
21	Slovácké vodárny a kanalizace, a. s.	49453866	5,398	5,398	45,14
22	CHEVAK Cheb, a. s.	49787977	4,896	4,925	50,50
23	Vodovody a kanalizace Kroměříž, a. s.	49451871	4,743	4,895	49,90
24	Synthesia, a. s.	60108916	0,646	4,399	5,68
25	Vodovody a kanalizace Přerov, a. s.	47674521	5,477	4,199	45,74
26	Vodovody a kanalizace Nymburk, a. s.	46357009	4,021	4,068	61,85
27	Šumperská provozní vodohospodářská společnost, a. s.	47674911	3,890	3,941	61,82
28	Vodárenská společnost Chrudim, a. s.	27484211	3,435	3,691	52,29
29	Vodohospodářská společnost Benešov a. s.	47535865	3,541	3,609	47,56
30	Vodovody a kanalizace Břeclav, a. s.	49455168	3,449	3,455	65,00
31	SLUŽBY MĚSTA JIHLAVY s. r. o.	60727772	3,388	3,396	43,19
32	Vodovody a kanalizace Vyškov, a. s.	49454587	3,232	3,232	48,60

33	Vodovody a kanalizace Havlíčkův Brod, a. s.	48173002	3,169	3,170	37,38
34	Vodohospodářská a obchodní společnost, a. s.	60109149	2,916	2,915	40,86
35	ENERGIE AG Kolín a. s.	47538457	2,828	2,828	53,11
36	Šumavské vodovody a kanalizace a. s.	25232100	2,846	2,795	30,64
37	Vodovody a kanalizace Náchod, a. s.	48172928	2,790	2,777	37,18
38	TOMA, a. s.	18152813	3,671	2,657	0,00
39	Vodohospodářská společnost Vrchlice – Maleč, a. s.	46356967	2,546	2,474	56,60
40	Vodovody a kanalizace Trutnov, a. s.	60108711	2,318	2,344	40,02
41	VaK Bruntál a. s.	47675861	0,978	2,319	49,06
42	VODÁRNA SOKOLOVSKO s. r. o.	08303088	2,294	2,292	52,38
43	STAVOKOMPLET spol.s r.o.	47052945	2,209	2,218	55,12
44	Chodské vodárny a kanalizace, a. s.	49788761	1,891	1,911	48,41
45	VODAK Humpolec, s. r. o.	49050541	1,242	1,863	23,81
46	Vodovody a kanalizace Jablonné nad Orlicí, a. s.	48173398	1,786	1,857	48,50
47	VHOS, a. s.	48172901	1,715	1,715	54,40
48	MS UTILITIES & SERVICES a. s.	29400074	0,964	1,603	24,12
49	Technické služby Strakonice s. r. o.	25156888	1,577	1,592	40,34
50	Městské vodovody a kanalizace s. r. o. Jaroměř	25260952	0,685	1,559	43,82
	Celkem		432,528	467,644	45,59

Pramen: MZe

Poznámka: *) Jedná se o vážený průměr.

Tabulka 3.2.3 uvádí u Skupiny 50 resp. u 50 největších provozovatelů řazených sestupně podle množství fakturované vody splaškové, s uvedením množství vody fakturované srážkové a množství vody vypouštěné do kanalizace bez vod srážkových podle VSVaK i MPVaK, resp. VÚPE. Rozdíly při porovnání sloupců 4 a 5 mohou být způsobeny také tím, že někteří provozovatelé do sloupce 5 zahrnují i vody balastní, popřípadě jsou způsobeny rozdílem u předávaných dat.

Skupina 50 stanovená podle množství odpadní vody vypouštěné do stokové sítě (bez vod srážkových) v roce 2023 je uvedena v tabulce 3.2.3. Množství odpadní vody vypouštěné do stokové sítě u této skupiny představuje 81,50 % podíl z celkového množství vody vypouštěné do stokové sítě (573,794 mil. m³), přičemž první tři provozovatelé fakturují 168,013 mil. m³, tj. 29,28 % z celkového množství (vychází se z údajů a řazení dle VÚPE tab. 3.2.3 sloupce č. 5). Oproti roku 2022 se v roce 2023 podíl odpadních vod vypouštěných do stokové sítě u Skupiny 50 zvýšil o 6,89 % a podíl u prvních tří největších provozovatelů se zvýšil o 0,83 %.

V ukazateli voda odpadní odváděná fakturovaná (vychází se z údajů „odběratelská“ Porovnání), resp. vypouštěné odpadní vody fakturované do stokové sítě celkem (vychází se z údajů VÚPE), se vykazuje skutečné množství vypouštěných odpadních vod fakturovaných odběratelům v daném roce, i když je toto množství fakturováno až v roce následujícím. Do tohoto ukazatele se nezahrnují vody srážkové (ať už se jedná o srážkové vody fakturované či nefakturované). Odpadní voda převzatá je v uvedených hlášeních vykazována samostatně.

Údaje o nejnižších, nejvyšších a průměrných cenách pro vodné a stočné u skupiny 50 za rok 2023 uvádí tabulka 3.2.4.

Tabulka 3.2.4 Realizační ceny pro vodné a stočné v roce 2023 u skupiny 50 dle VSVaK

Ukazatel	Jednotka	Řádek	Voda pitná		Voda odpadní	
			(bez DPH)	(s DPH)	(bez DPH)	(s DPH)
Vážený průměr	Kč · m ⁻³	1	55,18	60,70	50,64	55,70
	%		100		100	
Minimální hodnota	Kč · m ⁻³	2	10,00	11,00	3,27	3,60
	% z ř. 1		18,12		6,46	
Maximální hodnota	Kč · m ⁻³	3	91,63	100,79	120,72	132,79
	% z ř. 1		166,06		238,39	

Pramen: MZe

Poznámka: Provozovatelé skupiny 50 neuplatňují pro veškerý provozovaný majetek solidární cenu. Uvedené nejnižší a nejvyšší ceny se vztahují pouze k části území, resp. pouze k některým, danými provozovateli provozovaným, vodovodům a kanalizacím.

Tabulka 3.2.5 udává přehled cen pro vodné a stočné od roku 1994, z níž je patrný trend jejich stálého zvyšování. Z tabulky je dále zřejmé, že mezi zvyšováním ceny pro vodné a stočné a inflací se nejedná o růst v přímé korelaci.

Tabulka 3.2.5 Vývoj realizačních cen pro vodné a stočné včetně indexů meziročního růstu cen v letech 1994–2023

Rok	Spotřebitelské ceny ^{*)}	Spotřebitelské ceny ^{**)}	Ceny pro vodné		Ceny pro stočné		Celkem (vodné + stočné)	
	Index	Bazický index podle klasifikace COICOP (bydlení, voda, energie, paliva)	Cena	Index	Cena	Index	Cena	Index
	%	%	Kč · m ⁻³	%	Kč · m ⁻³	%	Kč · m ⁻³	%
1994	10,0	–	9,46	23,7	7,25	24,4	16,71	24,0
1995	9,1	26,2	10,67	12,8	8,55	17,9	19,22	15,0
1996	8,8	29,4	11,93	11,8	9,81	14,7	21,74	13,1
1997	8,5	34,9	13,41	12,4	11,22	14,4	24,63	13,3
1998	10,7	45,7	15,11	12,7	12,42	10,7	27,53	11,8
1999	2,1	49,8	16,74	10,8	14,02	12,9	30,76	11,7
2000	3,9	54,0	17,93	7,1	15,05	7,3	32,98	7,2
2001	4,7	59,4	19,11	6,6	15,96	6,0	35,07	6,3
2002	1,8	63,0	20,45	7,0	17,20	7,8	37,65	7,4
2003	0,1	64,2	21,56	5,4	18,21	5,9	39,77	5,6
2004	2,8	66,4	22,76	5,6	19,39	6,5	42,15	6,0
2005	1,9	69,2	23,94	5,2	20,56	6,0	44,50	5,6
2006	2,5	73,5	24,65	3,0	21,38	4,0	46,03	3,4
2007	2,8	76,0	26,59	7,9	22,67	6,0	49,26	7,0
2008	6,3	83,8	28,86	8,5	24,79	9,4	53,65	8,9
2009	1,0	89,9	30,90	7,1	26,63	7,4	57,53	7,2
2010	1,5	91,5	32,91	6,5	28,72	7,8	61,63	7,1
2011	1,9	93,9	33,88	2,9	30,69	6,9	64,57	4,8
2012	3,3	98,7	38,29	13,0	33,42	8,9	71,71	11,1
2013	1,4	100,4	40,79	6,5	35,72	6,9	76,51	6,7
2014	0,4	99,0	41,80	2,5	36,75	2,9	78,55	2,7
2015	0,3	100	42,95	2,8	37,65	2,4	80,60	2,6
2016	0,7	100,6	43,71	1,8	39,32	4,4	83,03	3,0
2017	2,5	102,3	44,38	1,5	39,92	1,5	84,30	1,5
2018	2,1	105,3	45,26	2,0	40,37	1,1	85,63	1,6
2019	2,8	110,9	46,52	2,8	41,64	3,1	88,16	3,0
2020	3,2	114,1	46,85	0,7	42,10	1,1	88,95	0,9
2021	3,8	117,3	49,79	6,3	44,55	5,8	94,34	6,1
2022	15,1	139,5	52,39	5,2	47,39	6,4	99,78	5,8
2023	10,7	162,9	58,40	11,5	53,20	12,3	111,60	11,9

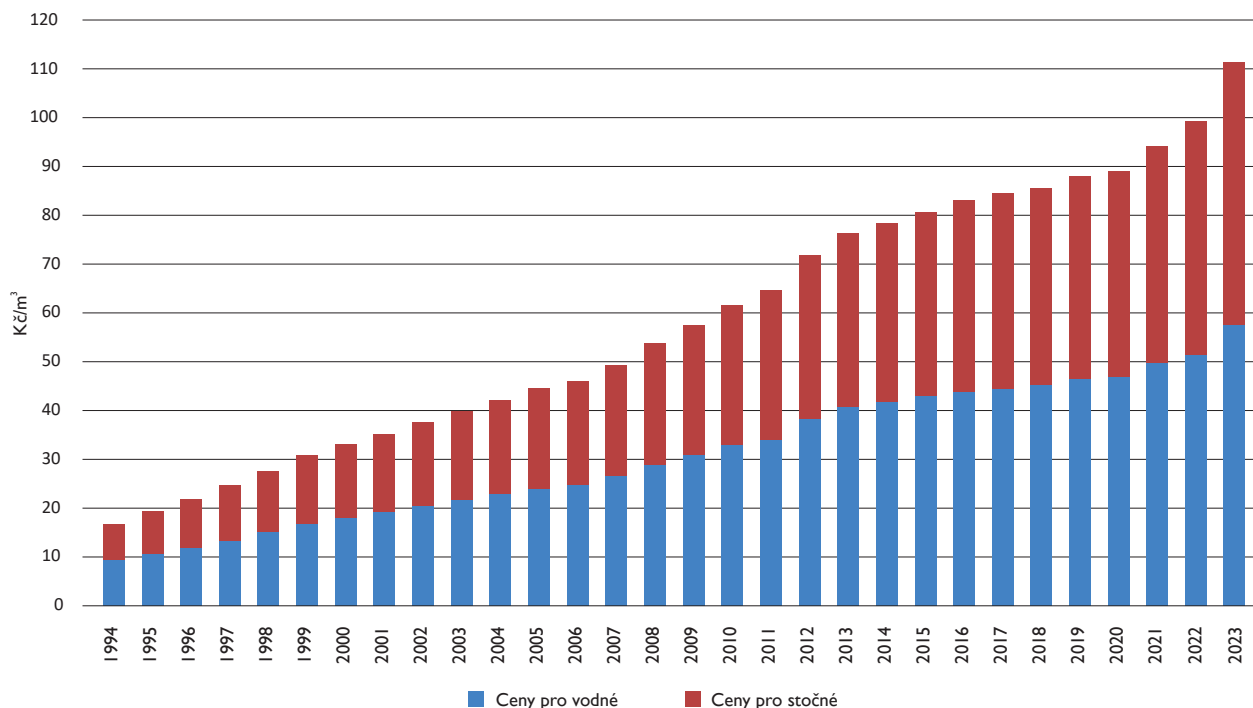
Pramen: MZe a ČSÚ

Poznámka: ^{*)} Přírůstek průměrného ročního indexu spotřebitelských cen.

Poznámka: ^{**)} Od ledna 2017 ČSÚ nově zavedl časovou řadu bazických indexů se základem průměr roku 2015 = 100. Z této časové řady jsou počítány indexy k dalším základům (předchozí měsíc = 100, stejné období předchozího roku = 100 a index klouzavých průměrů za posledních 12 měsíců k průměru 12 předcházejících měsíců).

Poznámka: Všechny ceny jsou uvedeny s DPH.

Graf 3.2.1 Vývoj realizačních cen pro vodné a stočné v letech 1994–2023

Pramen: MZe

Při porovnání průměrných cen pro vodné a stočné v jednotlivých krajích České republiky, je patrné, že nejvyšší ceny pro vodné a stočné byly v roce 2023 v Hl. m. Praze (116,4 Kč · m⁻³ bez DPH, resp. 128,0 Kč · m⁻³ včetně DPH), v Ústeckém kraji (115,3 Kč · m⁻³ bez DPH, resp. 126,8 Kč · m⁻³ včetně DPH) a v Libereckém kraji (113,5 Kč · m⁻³ bez DPH, resp. 124,9 Kč · m⁻³ včetně DPH). Průměrná cena pro vodné a stočné v Hl. m. Praze převyšovala celorepublikový průměr o 14,7 %, v Ústeckém kraji o 13,6 % a v Libereckém kraji o 11,8 %.

Naopak nejnižší ceny pro vodné a stočné byly evidovány v Jihočeském kraji (85,6 Kč · m⁻³ bez DPH, resp. 94,2 Kč · m⁻³ včetně DPH), v Kraji Vysočina (87,4 Kč · m⁻³ bez DPH, resp. 96,1 Kč · m⁻³ včetně DPH) a v Plzeňském kraji (91,1 Kč · m⁻³ bez DPH, resp. 100,2 Kč · m⁻³ včetně DPH). Průměrná cena pro vodné a stočné byla nižší než celorepublikový průměr v Jihočeském kraji o 15,7 %, v Kraji Vysočina o 13,9 % a v Plzeňském kraji o 10,2 %.

K největšímu meziročnímu zvýšení průměrných cen pro vodné a stočné v období 2022–2023 došlo ve Zlínském kraji (o 17,5 Kč · m⁻³ bez DPH, tj. o 21,8 %) a v Moravskoslezském kraji (o 15,1 Kč · m⁻³ bez DPH, tj. o 18,7 %). Ve stejném období se nejnižší nárůst průměrných cen pro vodné a stočné projevil v Plzeňském kraji (o 8,6 Kč · m⁻³, tj. o 10,4 %) a v Jihočeském kraji (o 9,8 Kč · m⁻³, tj. o 12,9 %).

Při srovnání oddělených položek byla nejvyšší cena pro vodné zaznamenána v Ústeckém kraji (62,2 Kč · m⁻³ bez DPH, resp. 68,4 Kč · m⁻³ včetně DPH) a v Hlavním městě Praze (59,6 Kč · m⁻³ bez DPH, resp. 65,6 Kč · m⁻³ včetně DPH), naopak nejnižší cena pro vodné byla vykazována v Olomouckém kraji (45,6 Kč · m⁻³ bez DPH, resp. 50,2 Kč · m⁻³ včetně DPH) a v Královéhradeckém kraji (46,9 Kč · m⁻³ bez DPH, resp. 51,6 Kč · m⁻³ včetně DPH).

K největšímu růstu průměrných cen pro vodné včetně DPH došlo mezi roky 2022 a 2023 v Pardubickém kraji (o 7,7 Kč · m⁻³, tj. o 18,4 %), ve Zlínském kraji (o 7,7 Kč · m⁻³, tj. o 17,9 %) a v Olomouckém kraji (o 6,7 Kč · m⁻³, tj. o 17,2 %). K poklesu cen v tomto období pro vodné nedošlo v žádném kraji.

Nejvyšší průměrná cena pro stočné byla zjištěna v Hlavním městě Praze (56,8 Kč · m⁻³ bez DPH, resp. 62,5 Kč · m⁻³ včetně DPH) a v Libereckém kraji (54,5 Kč · m⁻³ bez DPH, resp. 60,0 Kč · m⁻³ včetně DPH). Oproti tomu nejnižší průměrnou cenu pro stočné hradili odběratelé v Kraji Vysočina (37,7 Kč · m⁻³ bez DPH, resp. 41,5 Kč · m⁻³ včetně DPH) a v Jihočeském kraji (37,9 Kč · m⁻³ bez DPH, resp. 41,7 Kč · m⁻³ včetně DPH).

Průměrné ceny pro stočné včetně DPH se mezi roky 2022 a 2023 nejvíce zvýšily ve Zlínském kraji (o 9,8 Kč · m⁻³, tj. o 26,4 %), v Moravskoslezském kraji (o 8,3 Kč · m⁻³, tj. o 21,5 %) a Jihomoravském kraji (o 8,3 Kč · m⁻³, tj. o 20,1 %). K poklesu průměrných cen v tomto období pro stočné včetně DPH nedošlo v žádném kraji.

Tabulka 3.2.6 Průměrné realizované ceny pro vodné a stočné v krajích za rok 2023 (bez DPH a s DPH), stav k 31. 12. 2023

Území, kraj	Cena pro vodné (bez DPH)	Cena pro vodné (s DPH)	Cena pro stočné (bez DPH)	Cena pro stočné (s DPH)	Cena pro vodné a stočné (bez DPH)	Cena pro vodné a stočné (s DPH)
	Kč · m ⁻³	Kč · m ⁻³	Kč · m ⁻³	Kč · m ⁻³	Kč · m ⁻³	Kč · m ⁻³
Hlavní město Praha	59,6	65,6	56,8	62,5	116,4	128,0
Středočeský	57,1	62,8	48,3	53,1	105,4	115,9
Jihočeský	47,7	52,5	37,9	41,7	85,6	94,2
Plzeňský	52,1	57,3	39,0	42,9	91,1	100,2
Karlovarský	52,5	57,8	47,5	52,3	100,0	110,0
Ústecký	62,2	68,4	53,1	58,4	115,3	126,8
Liberecký	59,0	64,9	54,5	60,0	113,5	124,9
Královéhradecký	46,9	51,6	46,8	51,5	93,7	103,1
Pardubický	49,6	54,6	49,9	54,9	99,5	109,5
Vysočina	49,7	54,7	37,7	41,5	87,4	96,1
Jihomoravský	48,5	53,4	49,6	54,6	98,1	107,9
Olomoucký	45,6	50,2	46,7	51,4	92,3	101,5
Zlínský	50,7	55,8	46,9	51,6	97,6	107,4
Moravskoslezský	49,1	54,0	46,9	51,6	96,0	105,6
Česká republika	53,1	58,4	48,4	53,2	101,5	111,7

Pramen: ČSÚ

Kanalizace a ČOV Ketkovice – Čučice – spolufinancováno z dotačních prostředků MZe ve výši 41,477 mil. Kč

Tabulky 3.2.7 a 3.2.8 udávají souhrnné ukazatele z Porovnání V+S za rok 2023 pro vodu pitnou a vodu odpadní včetně rozdílů a indexů charakterizujících odchylky skutečnosti od kalkulace.

Tabulka 3.2.7 Souhrnné ukazatele položek Skupiny 50 v porovnání pro vodu pitnou za rok 2023

Ukazatel	Jednotky	Skutečnost	Kalkulace	Rozdíl sl.1-sl.2	Index sl.1/sl.2
		1	2	3	4
Materiál	mil. Kč	4 635,33	4 716,01	-80,68	98,29
- surová voda podzemní + povrchová	mil. Kč	1 344,74	1 369,27	-24,53	98,21
- pitná voda převzatá+odpadní voda předaná k čištění	mil. Kč	2 825,98	2 860,30	-34,32	98,80
- chemikálie	mil. Kč	162,54	162,48	0,06	100,04
- ostatní materiál	mil. Kč	302,08	323,97	-21,89	93,24
Energie	mil. Kč	1 250,74	1 463,05	-212,32	85,49
- elektrická energie	mil. Kč	1 191,63	1 381,29	-189,66	86,27
- ostatní energie	mil. Kč	59,11	81,77	-22,66	72,29
Osobní náklady	mil. Kč	1 853,76	1 893,87	-40,11	97,88
- mzdové náklady	mil. Kč	1 356,73	1 385,47	-28,74	97,93
- osobní náklady další	mil. Kč	497,03	508,40	-11,37	97,76
Ostatní přímé náklady	mil. Kč	8 831,68	8 556,17	275,51	103,22
- odpisy infrastrukturního majetku	mil. Kč	963,33	965,75	-2,42	99,75
- opravy infrastrukturního majetku obnovující	mil. Kč	1 187,38	928,41	258,97	127,89
- opravy infrastrukturního majetku ostatní	mil. Kč	2 204,78	2 166,79	37,99	101,75
- pachtovné (nájemné) infrastrukturního majetku	mil. Kč	4 476,19	4 495,23	-19,04	99,58
Jiné provozní náklady	mil. Kč	1 639,78	1 665,85	-26,07	98,43
- ostatní provozní náklady externí	mil. Kč	729,98	769,80	-39,82	94,83
- ostatní provozní náklady ve vlastní režii	mil. Kč	909,80	896,05	13,75	101,53
Finanční náklady	mil. Kč	40,52	31,19	9,32	129,89
Ostatní výnosy	mil. Kč	-113,34	-100,84	-12,50	112,40
Výrobní režie	mil. Kč	1 956,15	1 875,82	80,34	104,28
Správní režie	mil. Kč	1 570,00	1 541,95	28,06	101,82
- z ř. 9 osobní náklady režijní a správní	mil. Kč	811,94	806,75	5,19	100,64
Úplné vlastní náklady	mil. Kč	21 664,63	21 643,08	21,55	100,10
Počet pracovníků	osob	4 324,33	4 324,70	-0,37	99,99
Voda pitná fakturovaná	mil. m ³	419,92	421,26	-1,34	99,68
- z toho domácnosti	mil. m ³	280,00	290,87	-10,87	96,26
JEDNOTKOVÉ NÁKLADY	Kč/m ³	51,59	51,37	0,22	100,43
Vyrovňovací položky	mil. Kč	49,79	47,79	2,00	104,18
Vyrovňovací položky z roku 2021 dle platných pravidel cenové regulace	mil. Kč	1,66	1,48	0,19	112,58
Finanční vypořádání rozdílů kalkulací dle metodiky OPŽP	mil. Kč	48,13	46,31	1,81	103,92
ÚVN + vyrovňovací položky	mil. Kč	21 714,43	21 690,88	23,55	100,11
Kalkulační zisk/ztráta	mil. Kč	1 462,77	1 571,04	-108,27	93,11
Podíl z ÚVN včetně prostředků na obnovu	%	6,74	7,24	-0,50	93,09
Z ř. 14 prostředky na obnovu infrastrukturního majetku	mil. Kč	98,57	90,06	8,52	109,46
Zisk k použití/ztráta	mil. Kč	1 364,20	1 480,99	-116,79	92,11
Celkem ÚVN + vyrovňovací položky + kalkulační zisk/ztráta	mil. Kč	23 187,81	23 261,92	-74,11	99,68
Voda fakturovaná pitná, odpadní+srážková	mil. m ³	419,92	421,26	-1,34	99,68
Uplatňovaná cena pro vodné, stočné	Kč/m ³	55,22	55,22	0,00	100,00
Uplatňovaná cena pro vodné, stočné + 10,0 % DPH	Kč/m ³	60,74	60,74	0,00	100,00
Plně obnovující cena pro vodné, stočné	Kč/m ³	56,62	56,30	0,32	100,57

Pramen: MZe

Poznámka: *) Součet z formulářů Porovnání všech položek výpočtu cen pro vodné a stočné za kalendářní rok 2023 a dosažené skutečnosti v témže roce.

Tabulka 3.2.8 Souhrnné ukazatele položek Skupiny 50 v porovnání pro vodu odpadní za rok 2023

Ukazatel	Jednotky	Skutečnost	Kalkulace	Rozdíl sl.1 - sl.2	Index sl.1/sl.2
		1	2	3	4
Materiál	mil. Kč	1 218,35	1 295,11	-76,76	94,07
- pitná voda převzatá+odpadní voda předaná k čištění	mil. Kč	729,17	718,52	10,65	101,48
- chemikálie	mil. Kč	353,86	410,26	-56,40	86,25
- ostatní materiál	mil. Kč	135,32	166,33	-31,01	81,36
Energie	mil. Kč	1 675,38	1 988,74	-313,36	84,24
- elektrická energie	mil. Kč	1 571,62	1 863,18	-291,55	84,35
- ostatní energie	mil. Kč	103,75	125,56	-21,81	82,63
Osobní náklady	mil. Kč	1 866,35	1 885,18	-18,83	99,00
- mzdové náklady	mil. Kč	1 367,65	1 382,85	-15,20	98,90
- osobní náklady další	mil. Kč	498,70	502,33	-3,64	99,28
Ostatní přímé náklady	mil. Kč	10 615,52	10 122,89	492,62	104,87
- odpisy infrastrukturního majetku	mil. Kč	1 029,85	1 018,13	11,72	101,15
- opravy infrastrukturního majetku obnovující	mil. Kč	1 407,20	1 209,92	197,29	116,31
- opravy infrastrukturního majetku ostatní	mil. Kč	1 837,86	1 593,49	244,37	115,34
- pachtovné (nájemné) infrastrukturního majetku	mil. Kč	6 340,61	6 301,36	39,24	100,62
Jiné provozní náklady	mil. Kč	2 403,90	2 435,29	-31,39	98,71
- poplatky za vypouštění odpadních vod	mil. Kč	95,11	140,51	-45,40	67,69
- ostatní provozní náklady externí	mil. Kč	1 406,53	1 417,66	-11,12	99,22
- ostatní provozní náklady ve vlastní režii	mil. Kč	902,26	877,12	25,13	102,87
Finanční náklady	mil. Kč	53,70	39,89	13,81	134,62
Ostatní výnosy	mil. Kč	-389,44	-355,28	-34,16	109,61
Výrobní režie	mil. Kč	1 401,76	1 384,72	17,04	101,23
Správní režie	mil. Kč	1 488,19	1 496,85	-8,66	99,42
- z ř. 9 osobní náklady režijní a správní	mil. Kč	765,23	765,40	-0,16	99,98
Úplné vlastní náklady	mil. Kč	20 333,72	20 293,40	40,32	100,20
Počet pracovníků	osob	4 180,66	4 221,00	-40,34	99,04
Voda odpadní odváděná fakturovaná	mil. m ³	369,23	371,17	-1,94	99,48
- z toho domácnosti	mil. m ³	244,34	246,61	-2,27	99,08
Voda srážková fakturovaná	mil. m ³	64,77	64,77	0,00	100,01
Voda odpadní čištěná	mil. m ³	706,84	704,72	2,12	100,30
Odpadní voda předaná	mil. m ³	46,37	46,25	0,12	100,26
JEDNOTKOVÉ NÁKLADY	Kč/m ³	46,85	46,55	0,30	100,64
Vyrovňovací položky	mil. Kč	40,42	40,44	-0,02	99,95
Vyrovňovací položky z roku 2021 dle platných pravidel cenové regulace	mil. Kč	0,00	0,00	0,00	0,00
Finanční vypořádání rozdílů kalkulací dle metodiky OPŽP	mil. Kč	40,42	40,44	-0,02	99,95
ÚVN + vyrovňovací položky	mil. Kč	20 374,14	20 333,84	40,30	100,20
Kalkulační zisk/ztráta	mil. Kč	1 433,71	1 553,97	-120,26	92,26
Podíl z ÚVN včetně prostředků na obnovu	%	7,04	7,64	-0,60	92,15
Z ř. 14 prostředky na obnovu infrastrukturního majetku	mil. Kč	78,22	59,98	18,24	130,41
Zisk k použití/ztráta	mil. Kč	1 355,48	1 493,99	-138,50	90,73
Celkem ÚVN + vyrovňovací položky + kalkulační zisk/ztráta	mil. Kč	21 790,39	21 887,81	-97,42	99,55
Voda fakturovaná pitná, odpadní+srážková	mil. m ³	434,00	435,94	-1,94	99,55
Uplatňovaná cena pro vodné, stočné	Kč/m ³	50,21	50,21	0,00	100,00
Uplatňovaná cena pro vodné, stočné + 10,0 % DPH	Kč/m ³	55,23	55,23	0,00	100,00
Plně obnovující cena pro vodné, stočné	Kč/m ³	52,07	52,36	-0,29	99,45
Vyrovňovací položka pro rok 2025	mil. Kč	0,00		0,00	
Uplatněný přiměřený zisk podle pravidel cenové regulace	mil. Kč	1 625,74		1 625,74	

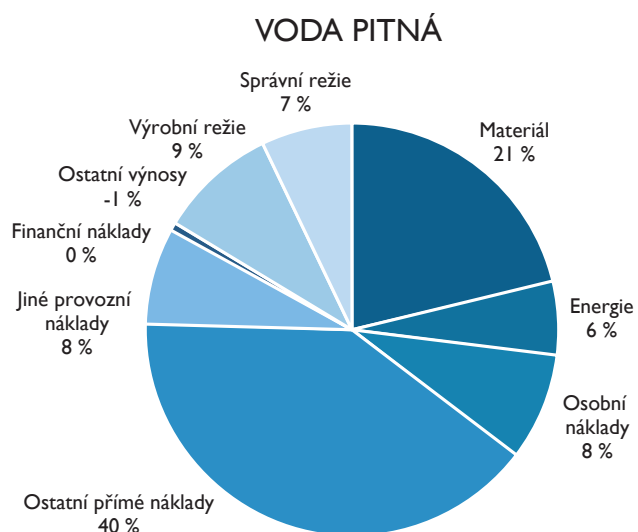
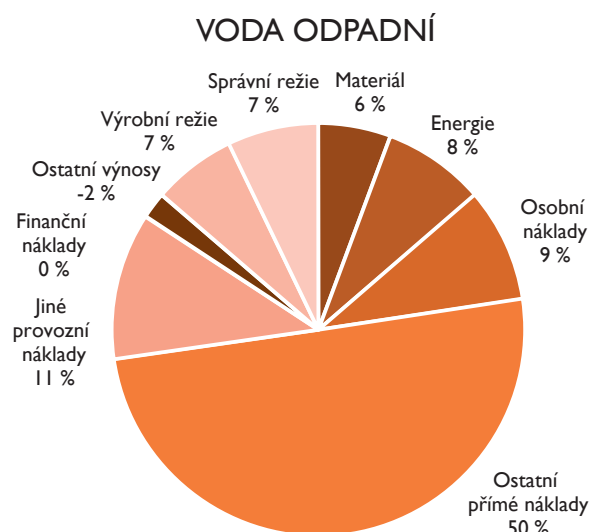
Pramen: MZe

Poznámka: *) Součet z formulářů Porovnání všech položek výpočtu cen pro vodné a stočné za kalendářní rok 2023 a dosažené skutečnosti v témže roce.

Tabulka 3.2.9 udává strukturu jednotlivých nákladových položek v letech 2022 a 2023 vyjádřenou podílem jednotlivých položek na úplných vlastních nákladech (dále jen „ÚVN“). U vody pitné i odpadní se na ÚVN podílí nejvíce ostatní přímé náklady, u vody pitné 48,31 % a u vody odpadní dokonce 61,42 %. Ostatní přímé náklady meziročně vzrostly u pitné vody o 1 407,79 mil. Kč, tj. o 18,96 % a u odpadní vody o 1 569,90 mil. Kč, tj. o 17,36 %. U úplných vlastních nákladů byl zaregistrován meziroční nárůst o 3 384,75 mil. Kč, tj. o 18,52 % v případě pitné vody a navýšení o 3 049,85 mil. Kč, tj. o 17,65 % v případě odpadních vod. To v jednotkových nákladech představovalo zvýšení u pitné vody o 6,99 Kč · m⁻³, tj. 5,68 % a u odpadních vod zvýšení o 7,53 Kč · m⁻³, tj. 5,84 %. Náklady na energie se oproti roku 2022 u pitné vody zvýšily o 366,46 mil. Kč, tj. o 41,44 % a u odpadních vod o 411,00 mil. Kč, tj. o 32,51 %. Vyjádřeno v jednotkových nákladech u pitné vody činilo meziroční navýšení těchto nákladů o 0,82 Kč · m⁻³, tj. 37,89 % a u odpadních vod 1,06 Kč · m⁻³, tj. 30,39 %. Osobní náklady naopak meziročně poklesly u pitné vody o 30,97 mil. Kč, tj. o 1,64 % a u odpadních vod vzrostly o 23,08 mil. Kč, tj. o 1,25 %.

Tabulka 3.2.9 Struktura realizovaných nákladů zahrnutých do ceny pro vodné a ceny pro stočné Skupiny 50 v letech 2022 a 2023 včetně indexu v % ke skutečným nákladům, podílu na ÚVN a jednotkových nákladů

Ukazatel	Rok	Voda pitná			Voda odpadní		
		Skutečné náklady	Podíl na ÚVN	Jednot. náklad	Skutečné náklady	Podíl na ÚVN	Jednot. náklad
		mil. Kč	%	Kč · m ⁻³	mil. Kč	%	Kč · m ⁻³
Materiál	2022	4 051,59	22,16	9,89	1 020,78	5,91	2,81
	2023	4 635,33	25,36	11,04	1 218,35	7,05	3,30
	Index (%)	114,41	X	111,61	119,36	X	117,43
Energie	2022	884,28	4,84	2,16	1 264,38	7,32	3,48
	2023	1 250,74	6,84	2,98	1 675,38	9,69	4,54
	Index (%)	141,44	X	137,89	132,51	X	130,39
Osobní náklady	2022	1 884,73	10,31	4,60	1 843,27	10,66	5,07
	2023	1 853,76	10,14	4,41	1 866,35	10,80	5,05
	Index (%)	98,36	X	95,97	101,25	X	99,70
Ostatní přímé náklady	2022	7 423,89	40,61	18,11	9 045,62	52,34	24,88
	2023	8 831,68	48,31	21,03	10 615,52	61,42	28,75
	Index (%)	118,96	X	116,13	117,36	X	115,56
Jiné provozní náklady	2022	1 489,31	8,15	3,63	2 056,56	11,90	5,66
	2023	1 639,78	8,97	3,90	2 403,90	13,91	6,51
	Index (%)	110,10	X	107,57	116,89	X	115,03
Finanční náklady	2022	33,10	0,18	0,08	55,14	0,32	0,15
	2023	40,52	0,22	0,10	53,70	0,31	0,15
	Index (%)	122,40	X	120,60	97,38	X	96,95
Ostatní výnosy	2022	-242,08	-1,32	-0,59	-366,13	-2,12	-1,01
	2023	-113,34	-0,62	-0,27	-389,44	-2,25	-1,05
	Index (%)	46,82	X	45,74	106,37	106,37	104,43
Výrobní režie	2022	1 636,51	8,95	3,99	1 225,92	7,09	3,37
	2023	1 956,15	10,70	4,66	1 401,76	8,11	3,80
	Index (%)	119,53	X	116,75	114,34	X	112,66
Správní režie	2022	1 118,55	6,12	2,73	1 138,33	6,59	3,13
	2023	1 570,00	8,59	3,74	1 488,19	8,61	4,03
	Index (%)	140,36	X	136,95	130,73	X	128,77
Úplné vlastní náklady	2022	18 279,88	100,00	44,60	17 283,87	100,00	47,54
	2023	21 664,63	118,52	51,59	20 333,72	117,65	55,07
	Index (%)	118,52	X	115,68	117,65	X	115,84

Graf 3.2.2 Struktura realizovaných nákladů pro Skupinu 50 pro pitnou vodu**Graf 3.2.3 Struktura realizovaných nákladů pro Skupinu 50 pro odpadní vodu**

Pramen: MZe

Od roku 2019 se v rámci Porovnání V + S vykazuje členění nákladové položky zahrnující nájemné, resp. pachtovné včetně vykázování prostředků na obnovu vodovodů a kanalizací a zisku. Tato úprava umožňuje rovný přístup k vykazovaným údajům od vlastníků vodovodů a kanalizací, bez ohledu na způsob provozování jejich infrastruktury.

ČOV Zdemyslice – intenzifikace a rozšíření – spolufinancováno z dotačních prostředků MZe ve výši 4,255 mil. Kč

Tabulka 3.2.9a Souhrnné ukazatele Skupiny 50 pro pitnou vodu v oblasti ostatních přímých nákladů a členění nájemného v Porovnání pro vodu pitnou za rok 2023

Voda pitná	Ostatní přímé náklady bez nájemného		Členění nájemného	
Kalkulační položky	Skutečnost (v mil. Kč)	Kč · m ⁻³	Skutečnost (v mil. Kč)	Kč · m ⁻³
- odpisy infrastrukturního majetku	963,33	2,29	2 234,73	5,32
- opravy infrastrukturního majetku obnovující	1 187,38	2,83	420,22	1,00
- opravy infrastrukturního majetku ostatní	2 204,78	5,25	53,03	0,13
- ostatní nákladové položky nájmu	X	X	515,93	1,23
Prostředky na obnovu propachtovaného majetku z pachtovného (nájemného)	X	X	1 058,74	2,52
Součet položek	4 355,49	10,37	4 282,65	10,20
Ostatní přímé náklady	8 638,14			

Pramen: MZe

Tabulka 3.2.9b Souhrnné ukazatele Skupiny 50 pro odpadní vodu v oblasti ostatních přímých nákladů a členění nájemného v Porovnání pro vodu odpadní za rok 2023

Voda odpadní	Ostatní přímé náklady bez nájemného		Členění nájemného	
Kalkulační položky	Skutečnost (v mil. Kč)	Kč · m ⁻³	Skutečnost (v mil. Kč)	Kč · m ⁻³
- odpisy infrastrukturního majetku	1 029,85	2,79	3 513,07	9,51
- opravy infrastrukturního majetku obnovující	1 407,20	3,81	386,25	1,05
- opravy infrastrukturního majetku ostatní	1 837,86	4,98	45,85	0,12
- ostatní nákladové položky nájmu	X	X	521,81	1,41
Prostředky na obnovu propachtovaného majetku z pachtovného (nájemného)	X	X	1 329,91	3,60
Součet položek	4 274,91	11,58	5 796,89	15,70
Ostatní přímé náklady	10 071,80			

Pramen: MZe

Tabulka 3.2.10 Vykazování prostředků na obnovu vodohospodářského infrastrukturního majetku za rok 2023 a za období od roku 2009 (konkrétně vykazované hodnoty v tabulce č. 5 Porovnání V+S – Skupina 50)

Ukazatel	Vodovody (voda pitná)				Kanalizace (voda odpadní)			
Hodnota souvisejícího infrastrukturního majetku podle VÚME	717 756,49				437 492,45			
Položka	Tvorba		Čerpání		Tvorba		Čerpání	
	mil. Kč	%	mil. Kč	%	mil. Kč	%	mil. Kč	%
Prostředky na obnovu infrastrukturního majetku od roku 2009	71 047,76	9,90	68 471,35	9,54	71 497,79	16,34	69 014,47	15,78
Prostředky na obnovu infrastrukturního majetku za rok 2023	6 578,84	0,92	6 441,14	0,90	6 824,27	1,56	5 978,21	1,37
- z vodného/stočného	5 908,09	0,82	x	x	6 114,60	1,40	x	x
- ostatní	670,75	0,09			709,66	0,16		

Pramen: MZe

Z vykazovaných hodnot k tvorbě a čerpání finančních prostředků na obnovu infrastrukturního majetku uvedených v tabulce 3.2.10 je zřejmé, že Skupina 50 provozovatelů vodovodů a kanalizací v roce 2023 vytvořila prostředky na obnovu vodovodů v celkové výši 6 578,84 mil. Kč, což činí 0,92 % z reprodukční pořizovací ceny souvisejícího infrastrukturního majetku. Ve stejném roce na obnovu vodovodů bylo skutečně vyčerpáno 6 441,14 mil. Kč. Rozdíl ve výši 137,70 mil. Kč, o který byla tvorba finančních prostředků vyšší než jejich čerpání, bude sloužit jako rezerva na obnovu vodovodů v následujících letech. Na obnovu kanalizací bylo v roce 2023 vytvořeno celkem 6 824,27 mil. Kč tedy 1,56 % z reprodukční pořizovací ceny souvisejícího infrastrukturního majetku, na obnovu kanalizací bylo skutečně vynaloženo 5 978,21 mil. Kč. Částka 846,05 mil. Kč, o kterou byla tvorba finančních prostředků vyšší než jejich čerpání, bude sloužit jako rezerva na obnovu kanalizací v následujících letech.

Za období od roku 2009 vytvořila Skupina 50 provozovatelů vodovodů a kanalizací prostředky na obnovu vodovodů v celkové výši 113 406,47 mil. Kč tj. 15,80 %. Ve sledovaném období bylo skutečně vynaloženo 108 999,58 mil. Kč, tj. 15,19 % z reprodukční pořizovací ceny souvisejícího infrastrukturního majetku. Částka 4 406,89 mil. Kč, o kterou byla tvorba finančních prostředků vyšší než jejich čerpání, bude sloužit jako rezerva na obnovu vodovodů v příštím období. Na obnovu kanalizací bylo od roku 2009 vytvořeno celkem 71 497,79 mil. Kč, tj. 16,34 %, skutečně bylo na obnovu kanalizací použito 69 014,47 mil. Kč, tj. 15,78 % z reprodukční pořizovací ceny souvisejícího infrastrukturního majetku. Prostředky ve výši 2 483,32 mil. Kč, o které tvorba finančních prostředků překročila čerpání, budou sloužit jako rezerva na obnovu kanalizací.

Tabulka 3.2.11 Kalkulační položky umožňující generování prostředků na obnovu vodohospodářského infrastrukturního majetku v rámci ceny pro vodné a stočné u Skupiny 50 za rok 2023

Ukazatel	Jednotky	Voda pitná	Voda odpadní
Prostředky na obnovu infrastrukturního majetku za rok 2023 – tvorba: finanční prostředky z vodného/stočného	mil. Kč	5 908,09	6 816,19
Kalkulační položky	mil. Kč	5 864,40	7 666,28
- odpisy infrastrukturního majetku	mil. Kč	963,33	1 029,85
- opravy infrastrukturního majetku obnovující	mil. Kč	1 187,38	1 407,20
- odpisy propachtovaného (pronajatého) infrastrukturního majetku	mil. Kč	2 234,73	3 513,07
- opravy infrastrukturního majetku obnovující, které hradí vlastník propachtované (pronajatého) majetku	mil. Kč	420,22	386,25
- prostředky na obnovu propachtovaného (pronajatého) majetku z pachtovného (nájemného) ze zisku	mil. Kč	1 058,74	1 329,91
Rozdíl mezi vykazovanou tvorbou prostředků na obnovu a kalkulačními položkami	mil. Kč	43,69	-850,09

Pramen: MZe

V tabulce 3.2.11 jsou uvedeny prostředky, které Skupina 50 provozovatelů vodovodů a kanalizací v roce 2023 mohla vygenerovat na obnovu vodohospodářského infrastrukturního majetku v rámci vodného a stočného. V rámci kalkulace ceny pro vodné a pro stočné je možné tvořit prostředky na obnovu vodovodů a kanalizací prostřednictvím nákladových položek: 4.1 Odpisy infrastrukturního majetku, 4.2 Opravy infrastrukturního majetku obnovující, 4.4.1 Odpisy propachtovaného (pronajatého) majetku, 4.4.2 Opravy infrastrukturního majetku obnovující, které hradí vlastník propachtovaného (pronajatého) majetku a 4.4.6 Prostředky na obnovu propachtovaného (pronajatého) majetku z pachtovného (nájemného) ze zisku. V uvedené tabulce jsou konfrontovány kalkulační položky umožňující generovat finanční prostředky na obnovu a vykazovaná tvorba finančních prostředků na obnovu v rámci vodného a stočného. Tvorba prostředků na obnovu je vykazována v tabulce č. 5 Porovnání V+S v členění na finanční prostředky z vodného/stočného a finanční prostředky ostatní.

Pro další srovnání předaných údajů z Porovnání V+S bylo v následující kapitole provedeno vyhodnocení skutečných nákladů, jednotkových nákladů a zisku u vybraných skupin subjektů.

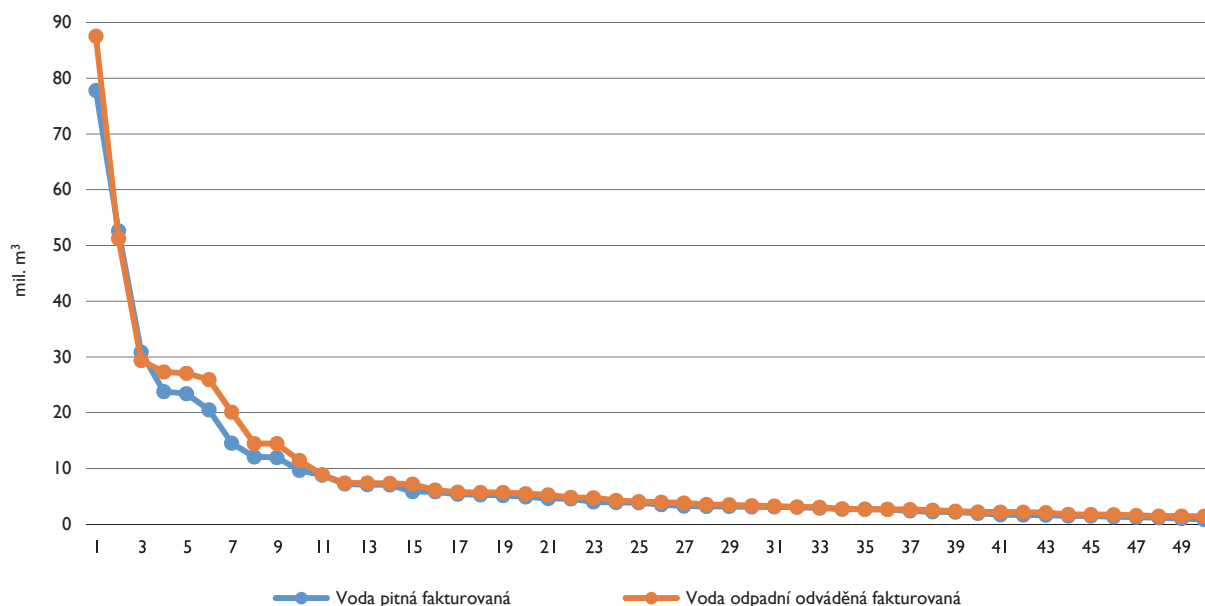

Obec Hlína – odkanalizování a výstavba nové ČOV – spolufinancováno z dotačních prostředků MZe ve výši 24,580 mil. Kč

3.3 VYHODNOCENÍ SKUTEČNÝCH NÁKLADŮ, JEDNOTKOVÝCH NÁKLADŮ A ZISKU U SKUPIN VYBRANÝCH SUBJEKTŮ

Z tabulek 3.2.2 a 3.2.3 Skupiny 50 provozovatelů seřazených podle množství fakturované pitné vody odběratelům uváděných dle VÚPE a Skupiny 50 provozovatelů podle množství odpadní vody vypouštěné do kanalizace bez vod srážkových uváděných dle VÚPE v roce 2023 jsou v pořadí vymezeny čtyři skupiny pro vyhodnocení skutečných nákladů a pro srovnání provozovatelů v daných skupinách na základě podílu jednotlivých položek na celkových ÚVN.

Graf 3.3.1 Množství pitné vody fakturované a množství odpadní vody fakturované Skupiny 50

Pramen: MZe

Skupiny pro vodu pitnou fakturovanou:

1. skupina – subjekty na 1.–3. místě
2. skupina – subjekty na 4.–6. místě
3. skupina – subjekty na 7.–11. místě
4. skupina – subjekty na 12.–50. místě

Skupiny pro odpadní vodu vypouštěnou:

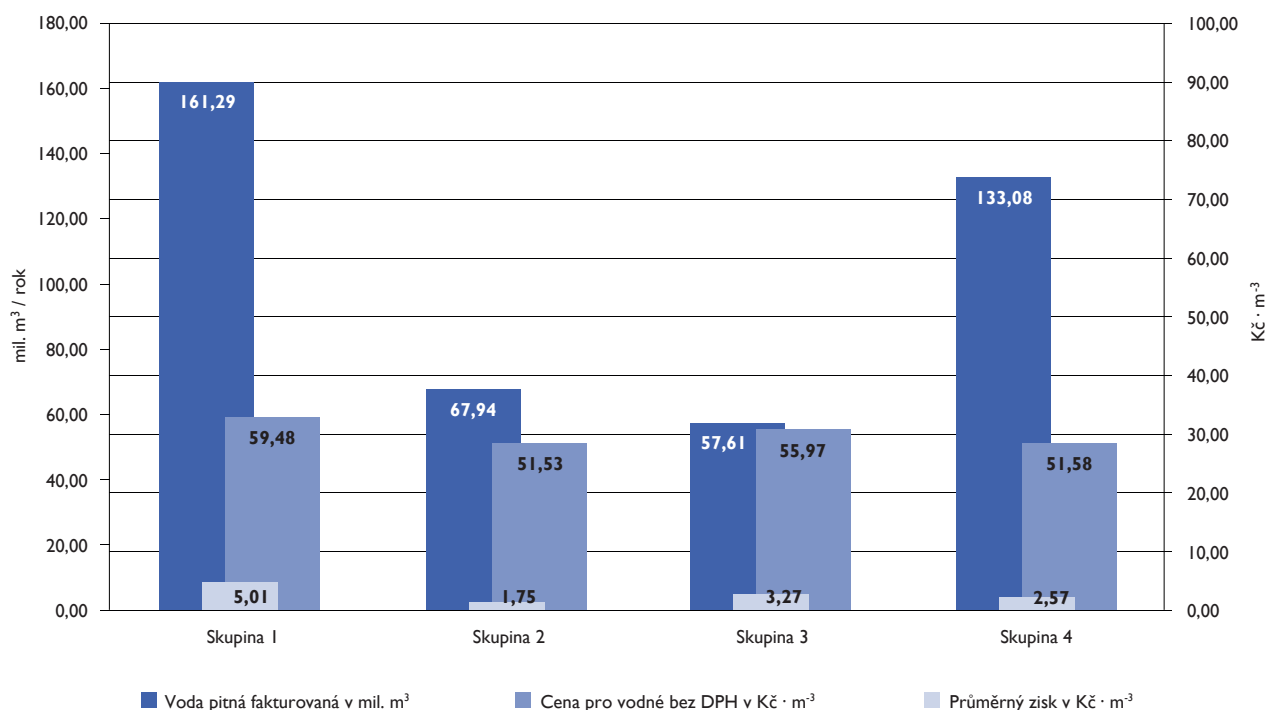
1. skupina – subjekty na 1.–2. místě
2. skupina – subjekty na 3.–7. místě
3. skupina – subjekty na 8.–11. místě
4. skupina – subjekty na 12.–50. místě

Pro porovnání jednotlivých skupin byly jejich základní údaje vymezeny následujícími sloupcovými grafy 3.3.2 a 3.3.3.

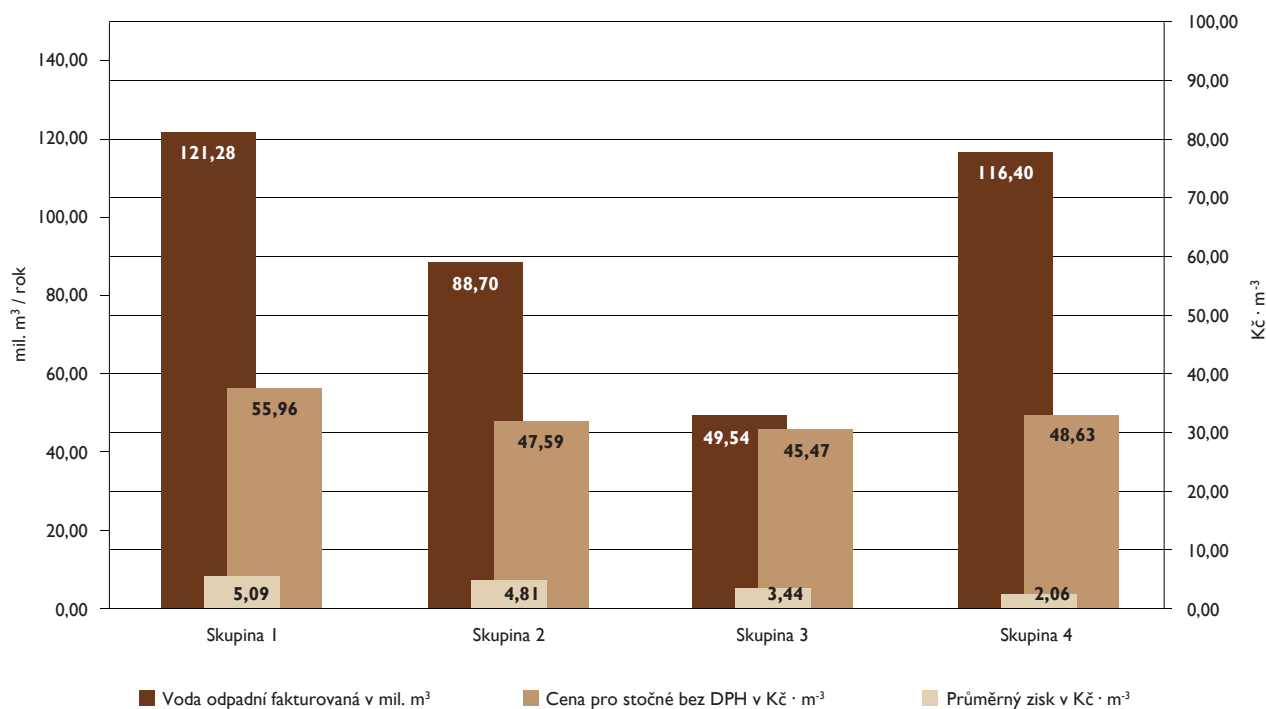
Vodovod Libošovice – zásobení místních částí Vesec a Podkost – spolufinancováno z dotačních prostředků MZe ve výši 7,039 mil. Kč

Graf 3.3.2 Objem pitné vody fakturované (podle VÚPE) ve skupinách podle velikostního pořadí s porovnáním průměrné ceny a průměrného zisku

Pramen: MZe

Graf 3.3.3 Objem odpadní vody vypouštěné do kanalizace (podle VÚPE) ve skupinách podle velikostního pořadí s porovnáním průměrné ceny a průměrného zisku

Pramen: MZe

Tabulka 3.3.1 Struktura skutečných nákladů za rok 2023 pro skupinu první a druhou a podíl na ÚVN

Ukazatel	Jednotky	Skupina 1				Skupina 2			
		Voda pitná		Voda odpadní		Voda pitná		Voda odpadní	
		I - 3		I - 2		4 - 6		3 - 7	
		Skutečnost	% ÚVN	Skutečnost	% ÚVN	Skutečnost	% ÚVN	Skutečnost	% ÚVN
Materiál	mil. Kč	1 745,91	19,90	158,63	2,24	940,74	28,12	604,81	13,19
Energie	mil. Kč	426,64	4,86	451,81	6,39	179,95	5,38	382,25	8,33
Osobní náklady	mil. Kč	538,19	6,13	384,01	5,43	113,09	3,38	354,53	7,73
Ostatní přímé náklady	mil. Kč	3 739,44	42,62	4 261,98	60,26	1 474,82	44,08	2 251,00	49,08
- odpisy infrastrukturního majetku	mil. Kč	212,92	2,43	-	-	1,45	0,04	159,39	3,47
- opravy infrastrukturního majetku obnovující	mil. Kč	284,41	3,24	187,82	2,66	124,84	3,73	387,88	8,46
- opravy infrastrukturního majetku ostatní	mil. Kč	1 020,67	11,63	947,11	13,39	383,95	11,47	297,49	6,49
- pachtovné (nájemné) infrastrukturního majetku	mil. Kč	2 221,43	25,32	3 127,05	44,21	964,58	28,83	1 406,25	30,66
Jiné provozní náklady	mil. Kč	442,16	5,04	638,93	9,03	413,22	12,35	606,59	13,22
Finanční náklady	mil. Kč	0,11	0,00	0,12	0,00	0,95	0,03	1,72	0,04
Ostatní výnosy	mil. Kč	-15,15	-0,17	-71,66	-1,01	-39,65	-1,19	-32,89	-0,72
Výrobní režie	mil. Kč	1 389,11	15,83	874,89	12,37	66,25	1,98	149,58	3,26
Správní režie	mil. Kč	507,03	5,78	373,76	5,28	196,65	5,88	269,27	5,87
Úplné vlastní náklady	mil. Kč	8 773,44	100,00	7 072,47	100,00	3 346,01	100,00	4 586,85	100,00
Hodnota souvisejícího infrastrukturního majetku podle VÚME	mil. Kč	282 770,44	3 223,03	312 499,76	4 418,54	180 789,60	5 403,13	477 323,55	10 406,35
Počet pracovníků	osoby	1 298,43		1 139,89		450,47		851,23	
Voda pitná/odpadní fakturovaná	mil. m ³	161,29		121,28		67,94		88,70	
- z toho domácnosti	mil. m ³	110,59		82,83		44,78		59,91	
Pitná/odpadní voda převzatá/předaná	mil. m ³	71,10		1,02		25,29		38,37	
JEDNOTKOVÉ NÁKLADY	Kč · m ⁻³	54,39		51,46		49,24		43,63	
Kalkulační zisk	mil. Kč	808,29	9,21	617,59	8,73	118,78	3,55	426,40	9,30
- podíl z ÚVN včetně prostředků na obnovu	%	9,27		8,73		3,51		9,25	
Celkem ÚVN + vyrovnávací položky + zisk	mil. Kč	9 593,38	109,35	7 689,66	108,73	3 501,18	104,64	5 002,50	109,06
Uplatňovaná cena pro vodné/stočné	Kč · m ⁻³	59,48		55,96		51,53		47,59	
CENA pro vodné/stočné + DPH	Kč · m ⁻³	65,43		61,56		56,69		52,35	
Průměrný zisk	Kč · m ⁻³	5,01		5,09		1,75		4,81	
Průměrný zisk	Kč · m ⁻³	10,10				6,56			

Pramen: MZe

Tabulka 3.3.2 Struktura skutečných nákladů za rok 2023 pro skupinu třetí a čtvrtou a podíl na ÚVN

Ukazatel	Jednotky	Skupina 3				Skupina 4			
		Voda pitná		Voda odpadní		Voda pitná		Voda odpadní	
		7 - 11		8 - 11		12 - 50		12 - 50	
		Skutečnost	% ÚVN	Skutečnost	% ÚVN	Skutečnost	% ÚVN	Skutečnost	% ÚVN
Materiál	mil. Kč	486,67	16,04	88,90	3,77	1 462,01	22,46	377,01	5,62
Energie	mil. Kč	231,19	7,62	205,65	8,73	412,96	6,34	673,34	10,04
Osobní náklady	mil. Kč	417,48	13,76	321,94	13,67	785,00	12,06	836,51	12,48
Ostatní přímé náklady	mil. Kč	1 174,19	38,69	1 192,41	50,62	2 443,24	37,53	3 083,80	45,99
- odpisy infrastrukturního majetku	mil. Kč	85,04	2,80	150,33	6,38	663,93	10,20	720,12	10,74
- opravy infrastrukturního majetku obnovující	mil. Kč	141,94	4,68	156,32	6,64	636,19	9,77	675,18	10,07
- opravy infrastrukturního majetku ostatní	mil. Kč	353,75	11,66	127,00	5,39	446,40	6,86	496,55	7,41
- pachtovné (nájemné) infrastrukturního majetku	mil. Kč	593,46	19,56	758,76	32,21	696,72	10,70	1 191,95	17,78
Jiné provozní náklady	mil. Kč	306,85	10,11	344,00	14,60	477,56	7,34	921,20	13,74
Finanční náklady	mil. Kč	1,20	0,04	1,76	0,07	38,26	0,59	50,10	0,75
Ostatní výnosy	mil. Kč	-28,62	-0,94	-173,86	-7,38	-29,91	-0,46	-123,31	-1,84
Výrobní režie	mil. Kč	179,01	5,90	111,54	4,74	321,78	4,94	283,78	4,23
Správní režie	mil. Kč	266,62	8,79	263,18	11,17	599,71	9,21	602,57	8,99
Úplné vlastní náklady	mil. Kč	3 034,58	100,00	2 355,53	100,00	6 510,60	100,00	6 705,00	100,00
Hodnota souvisejícího infrastrukturního majetku podle VÚME	mil. Kč	95 861,86	3 158,98	93 944,11	3 988,24	208 202,04	3 197,89	242 153,57	3 611,54
Počet pracovníků	osoby	849,21		578,92		1 726,22		1 674,59	
Voda pitná/odpadní fakturovaná	mil. m ³	57,61		49,54		133,08		116,40	
- z toho domácnosti	mil. m ³	38,37		32,09		86,26		74,32	
Pitná/odpadní voda převzatá/předaná	mil. m ³	12,28		1,37		36,38		5,61	
JEDNOTKOVÉ NÁKLADY	Kč · m ⁻³	52,67		42,39		48,92		46,74	
Kalkulační zisk	mil. Kč	188,50	6,21	170,44	7,24	342,22	5,26	240,19	3,58
- podíl z ÚVN včetně prostředků na obnovu	%	6,21		7,24		5,25		3,57	
Celkem ÚVN + vyrovnávací položky + zisk	mil. Kč	3 224,77	106,27	2 526,69	107,27	6 864,01	105,43	6 975,18	104,03
Uplatňovaná cena pro vodné/stočné	Kč · m ⁻³	55,97		45,47		51,58		48,63	
CENA pro vodné/stočné + DPH	Kč · m ⁻³	61,57		50,02		56,74		53,49	
Průměrný zisk	Kč · m ⁻³	3,27		3,44		2,57		2,06	
Průměrný zisk	Kč · m ⁻³	6,71				4,64			

Pramen: MZe

Poznámka: *) Úplné vlastní náklady tvoří materiál, energie, mzdy, provozní, finanční a ostatní přímé náklady, ostatní výnosy a výrobní správní režie.

Tabulka 3.3.3 Podíl nákladových položek na ÚVN na vodu pitnou všech jednotlivých skupin v roce 2023

Ukazatel	Jednotky	Skupina			
		1	2	3	4
Materiál	%	19,90	28,12	16,04	22,46
Energie	%	4,86	5,38	7,62	6,34
Osobní náklady	%	6,13	3,38	13,76	12,06
Ostatní přímé náklady	%	42,62	44,08	38,69	37,53
- odpisy infrastrukturního majetku	%	2,43	0,04	2,80	10,20
- opravy infrastrukturního majetku obnovující	%	3,24	3,73	4,68	9,77
- opravy infrastrukturního majetku ostatní	%	11,63	11,47	11,66	6,86
- pachtovné (nájemné) infrastrukturního majetku	%	25,32	28,83	19,56	10,70
Jiné provozní náklady	%	5,04	12,35	10,11	7,34
Finanční náklady	%	0,00	0,03	0,04	0,59
Ostatní výnosy	%	-0,17	-1,19	-0,94	-0,46
Výrobní režie	%	15,83	1,98	5,90	4,94
Správní režie	%	5,78	5,88	8,79	9,21
Úplné vlastní náklady	%	100	100	100	100
Kalkulační zisk	%	9,21	3,55	6,21	5,26
Uplatňovaná cena pro vodné/stočné	Kč · m ⁻³	59,48	51,53	55,97	51,58
CENA pro vodné/stočné + DPH	Kč · m ⁻³	65,43	56,69	61,57	56,74

Pramen: MZe

V komentáři k tabulce 3.3.3 uvádíme základní srovnání podílů jednotlivých kalkulačních položek k ÚVN za vodu pitnou. U první skupiny jsou relativně nízké náklady na energie, které mohou vyplývat především z množstevních slev a dlouhodobých fixací ceny. Dále má první skupina například nejnižší podíl obnovujících oprav infrastrukturního majetku, jiných provozních nákladů apod., a naopak výrazně vyšší je podíl nákladů na výrobní režii.

U všech uvedených skupin je nejvyšší podíl ostatních přímých nákladů, největší část této položky tvoří náklady na nájem infrastrukturního majetku. Do infrastrukturního majetku mohlo být použito pro novou investiční výstavbu, opravy a obnovu infrastruktury více než 42,62 % z ÚVN (uvedené procento zahrnuje odpisy, opravy infrastrukturního majetku obnovující a ostatní a pachtovné) u první skupiny, u druhé 44,08 %, u třetí skupiny 38,69 % a ve čtvrté skupině mohlo být vloženo do infrastrukturního majetku 37,53 % z ÚVN. Položka jiné provozní náklady obsahuje poplatky za vypouštění odpadních vod, ostatní provozní náklady externí a ostatní provozní náklady ve vlastní režii a její podíl je nejvyšší u druhé skupiny. Další významnou nákladovou položkou je materiál. Nejvyšší hodnota je vykazována u druhé skupiny (28,12 % z ÚVN). U první skupiny činí 19,90 %, u třetí 16,04 % a u čtvrté 22,46 %.

Za poměrně zásadní odlišení lze považovat podíl kalkulačního zisku u první skupiny, který činí 9,21 % z položky ÚVN. U druhé, třetí a čtvrté skupiny se jedná o 3,55 %, 6,21 % a 5,26 % z ÚVN. Zde je třeba při posuzování vzít v úvahu, že v případě první skupiny se jedná o dvě provozní společnosti (PVK a SČVK) a jednu společnost smíšenou (SmVaK), která infrastrukturní majetek vlastní a zároveň i provozuje. Z tohoto důvodu jsou u této společnosti v kalkulačním zisku zahrnuty i prostředky na investice (u provozních společností jsou tyto prostředky zahrnuty v položce nájemné), což celkový výsledek výrazně ovlivňuje.

Výtlačný a zásobovací řád obce Čistá – spolufinancováno z dotačních prostředků MZe ve výši 8,649 mil. Kč

Tabulka 3.3.4 Podíl nákladových položek na ÚVN na odpadní vodu vypouštěnou do kanalizace všech jednotlivých skupin v roce 2023

Ukazatel	Jednotky	Skupina			
		1	2	3	4
Materiál	%	2,24	13,19	3,77	5,62
Energie	%	6,39	8,33	8,73	10,04
Osobní náklady	%	5,43	7,73	13,67	12,48
Ostatní přímé náklady	%	60,26	49,08	50,62	45,99
- odpisy infrastrukturního majetku	%	0,00	3,47	6,38	10,74
- opravy infrastrukturního majetku obnovující	%	2,66	8,46	6,64	10,07
- opravy infrastrukturního majetku ostatní	%	13,39	6,49	5,39	7,41
- pachtovné (nájemné) infrastrukturního majetku	%	44,21	30,66	32,21	17,78
Jiné provozní náklady	%	9,03	13,22	14,60	13,74
Finanční náklady	%	0,00	0,04	0,07	0,75
Ostatní výnosy	%	-1,01	-0,72	-7,38	-1,84
Výrobní režie	%	12,37	3,26	4,74	4,23
Správní režie	%	5,28	5,87	11,17	8,99
Úplné vlastní náklady	%	100	100	100	100
Kalkulační zisk	%	8,73	9,30	7,24	3,58
Uplatňovaná cena pro vodné/stočné	Kč · m ⁻³	55,96	47,59	45,47	48,63
CENA pro vodné/stočné + DPH	Kč · m ⁻³	61,56	52,35	50,02	53,49

Pramen: MZe

Z tabulky 3.3.4 je patrné, že i u odpadní vody je druhá skupina podstatně zatížena nejvyššími náklady na materiál, tato skupina však vykazuje nejnižší náklady na výrobní režii. Náklady na energie jsou zřejmě vyšší u čtvrté skupiny. Nejvyšší podíl nákladů na odpadní vodu vypouštěnou do kanalizace (stejně jako u pitné vody) u všech skupin tvoří položka ostatní přímé náklady, což je jednoznačně důsledkem vysokých nákladů na nájem infrastrukturního majetku. Do infrastrukturního majetku u první, druhé a třetí skupiny mohlo být použito pro novou investiční výstavbu, opravy a obnovu infrastruktury 60,26 % z ÚVN u první skupiny, 49,08 % z ÚVN u druhé skupiny, 50,62 % u třetí a 45,99 % z ÚVN u čtvrté skupiny (uvedené procento zahrnuje odpisy, opravy infrastrukturního majetku obnovující a ostatní a pachtovné). Výrobní režie je výrazně nejvyšší u první skupiny (12,37 % z ÚVN) a nejnižší u druhé skupiny (3,26 % z ÚVN). Podstatnější rozdíly je možné sledovat u položky podíl kalkulačního zisku, který je nejnižší u čtvrté skupiny, kde činí 3,58 % z hodnoty ÚVN. U první skupiny je kalkulační zisk 8,73 % z hodnoty ÚVN, u druhé skupiny 9,30 % z ÚVN a u třetí skupiny činí 7,24 % z ÚVN.

3.4 CENOVÁ KONTROLA

V oboru vodovodů a kanalizací provádí cenovou kontrolu Specializovaný finanční úřad (dále jen „SFÚ“). V roce 2023 byla kontrolní činnost SFÚ zaměřena na ověřování dodržování regulačních pravidel stanovených zákonem č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů a prováděcí vyhláškou č. 450/2009 Sb., kterou se provádí zákon č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů, a navazujícími příslušnými cenovými výměry MF.

Rovněž bylo kontrolováno, a to jednak samostatně nebo v rámci kontrolních akcí zaměřených na jednotlivé regulované oblasti, zda prodávající jednotlivých druhů zboží plní své evidenční a informační povinnosti stanovené ustanoveními § 11 a § 13 zákona o cenách.

V oblasti vodního hospodářství jsou věcným usměrňováním cen podle § 6 zákona o cenách regulovány ceny:

- povrchové vody odebrané z vodních toků a ostatních povrchových vod,
- pitné vody dodávané odběratelům nebo do vodovodní sítě pro veřejnou potřebu jiné osobě, než je odběratel a
- odpadní vody odvedené kanalizací nebo převzaté od jiného vodohospodářského subjektu.

V oblasti vodního hospodářství bylo v roce 2023 provedeno celkem 36 cenových kontrol. Na základě provedených cenových kontrol bylo pravomocně uloženo 17 pokut v úhrnné výši 521 500 Kč.

V roce 2023 bylo cenovými kontrolami nejčastěji zjištěno porušení cenových předpisů:

- zahrnutí ekonomicky neoprávněných nákladů nebo nákladů nedoložených z účetnictví do kalkulace ceny vody (zaměstnanecké benefity, energie, mzdy, ostatní přímé náklady, provozní náklady apod.),
- nedodržení pravidel pro výpočet přiměřeného zisku,
- zahrnutí nepřiměřeného zisku z důvodu nerespektování maximálního meziročního nárůstu přiměřeného zisku a
- nevedení nebo neuchování evidence o cenách.

Cílem kontrolní činnosti zaměřené na dodržování závazného postupu při tvorbě a kalkulaci cen pro vodné a stočné prodávajícími (bez ohledu na skutečnost, zda je prodávající vlastníkem nebo provozovatelem vodovodu nebo kanalizace) je zjednotění náprav kalkulací a tím především ochrana odběratelů.

3.5 ZÁVĚRY K CENÁM

Zákonem o vodovodech a kanalizacích je vlastníkov, popř. provozovateli vodovodu nebo kanalizace uložena povinnost zaslat MZe v elektronické podobě a ve stanovené formě Porovnání V+S. Povinný elektronický formát byl zaveden novelou zákona o vodovodech a kanalizacích a měl by nadále i v příštích letech sloužit ke zjednodušení předávání dat, a také k omezení chybovosti již při zpracování hlášení u samotných vlastníků a provozovatelů vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu.

Nejčastějšími chybami v Porovnání V+S byla absence uvedení infrastrukturního majetku, reprezentovaného identifikačním číslem majetkové, resp. provozní evidence (IČPE), vztahujícího se k předmětným formulářům. V mnoha případech obsahují předané dokumentace v této položce závažné nesrovnalosti, které mohou naznačovat nesoulad s rozhodnutím o povolení k provozování vodovodů a kanalizací. Častá chybovost je u vykazování hodnoty infrastrukturního majetku podle VÚME, která není uváděna v reprodukční pořizovací ceně stanovené podle metodického pokynu, ale ve formulářích je chybně vykazována účetní hodnota majetku.

Značná část zpracovatelů rovněž nevyplňuje údaje o tvorbě a čerpání prostředků na obnovu vodovodů a kanalizací, které se nově vykazují v tabulce č. 5 uvedeného hlášení. V této položce se uvádí skutečná tvorba a čerpání finančních prostředků na obnovu s ohledem na plán financování obnovy za sledované období, v členění podle zdrojů, resp. zda jsou tyto prostředky generovány v rámci ceny pro vodné a stočné nebo z jiných zdrojů. Pokud nejsou finanční prostředky na obnovu vodovodu nebo kanalizace v daném kalendářním roce (období) použity na obnovu vodovodů a kanalizací, tvoří rozdíl mezi tvorbou a čerpáním rezervu finančních prostředků, které musí mít vlastníci k dispozici.

Vyskytují se i subjekty, které nabízejí vypracování hlášení Porovnání V+S komerčně, aniž by správné zpracování znaly, případně byly alespoň seznámeny s přílohami č. 19a a 20 vyhlášky č. 428/2001 Sb. Někteří zpracovatelé taktéž nerozlišují rozdílnost dvou dokumentů, „Kalkulace V+S“ zpracované podle přílohy č. 19 vyhlášky č. 428/2001 Sb., a dokladu Porovnání V+S (respektive porovnání kalkulace a dosažené skutečnosti v témže roce) prováděné podle přílohy č. 20 vyhlášky č. 428/2001 Sb. V některých případech byla předána dokumentace, která obsahovala nepravdivé údaje v zásadních položkách včetně fakturované ceny pro vodné, ceny pro stočné a množství fakturované vody.

V Porovnání V+S se vyazuje tvorba a čerpání prostředků na obnovu odděleně od kalkulace (výpočtu) cen pro vodné a pro stočné. Vytváření finanční rezervy na obnovu je v působnosti vlastníka infrastruktury, který může být odlišný od provozovatele, resp. od příjemce vodného či stočného, z tohoto důvodu se uvádí tvorba a čerpání finančních prostředků na obnovu v samostatné tabulce. Údaje vykazované v tabulce č. 5 nově předává vlastník vodohospodářského infrastrukturního majetku příjemci vodného nebo stočného. Na základě zmocnění vlastníka (vlastníků) může příjemce vodného nebo stočného tyto hodnoty v rámci informačního systému (ISVaK – VSVaK) do Porovnání vyplnit buď přímo, nebo je importovat z Excelu.

Vrbčany ČOV – intenzifikace na 500 EO – spolufinancováno z dotačních prostředků MZe ve výši 25,463 mil. Kč

4. EFEKTIVITA VYNAKLÁDANÝCH NÁKLADŮ PROVOZOVATELSKÝCH MODELŮ

4.1 REPREZENTANTI RŮZNÝCH PROVOZOVATELSKÝCH MODELŮ

S ohledem k celkovému počtu 3 176 provozovatelů evidovaných ve VÚPE za kalendářní rok 2023 bylo vytvořeno celkem 5 skupin. Zástupci těchto skupin jsou vybráni jako reprezentativní vzorek pro různé provozovatelské modely – skupina „A“ oddílné čistě provozovatelské akciové společnosti územně rozsáhlé, skupina „B“ oddílné provozovatelské akciové společnosti územně vymezené velkými městy, skupina „C“ vlastnicko-provozoatelské akciové společnosti působící převážně v rámci jednoho okresu, skupina „D“ provozovatelské společnosti ovládané vlastníkem infrastruktury – menšími městy (jako zvláštní vlastnicko-provozní model), skupina „E“ vlastnicko-provozoatelský model, kdy menší obec provozuje vlastní infrastrukturu.

Následující tabulka č. 4.1.1 uvádí seznam vybraných zástupců v jednotlivých skupinách A – E.

Posílení vodních zdrojů Kamenice nad Lipou – spolufinancováno z dotačních prostředků MZe ve výši 15,275 mil. Kč

Tabulka 4.1.1 Seznam vybraných zástupců (reprezentantů) provozovatelských modelů

Skupina A	IČO
Severočeské vodovody a kanalizace, a. s.	49099451
Královéhradecká provozní, a. s.	27461211
Moravská vodárenská, a. s.	61859575
Skupina B	IČO
Pražské vodovody a kanalizace, a. s.	25656635
Brněnské vodárny a kanalizace, a. s.	46347275
Ostravské vodárny a kanalizace, a. s.	45193673
Skupina C	IČO
Vodovody a kanalizace Mladá Boleslav, a. s.	46356983
Vodovody a kanalizace Písek, a. s.	47674521
Vodovody a kanalizace Vsetín, a. s.	47674652
Skupina D	IČO
Městské vodovody a kanalizace, s. r. o. Jaroměř	25260952
Technické služby Strakonice, s. r. o.	25156888
VLAVOTÝNSKÁ TEPLÁRENSKÁ, a. s.	62497421
Skupina E	IČO
Obec Svratouch	00271004
Městys Želetava	00290751
Obec Třebovice	00279650
Obec Zbytiny	00250864
Městys Bojanov	00269867

Tabulka 4.1.2 Struktura a podíl skutečných nákladů za rok 2023 pro skupinu A + B

Ukazatel	Jednotky	Skupina A				Skupina B			
		Voda pitná		Voda odpadní		Voda pitná		Voda odpadní	
		Skutečnost	% ÚVN	Skutečnost	% ÚVN	Skutečnost	% ÚVN	Skutečnost	% ÚVN
Materiál	mil. Kč	426,93	10,75	34,52	0,97	1 645,20	27,41	575,98	9,25
Energie	mil. Kč	241,82	6,09	302,80	8,52	250,41	4,17	292,02	4,69
Osobní náklady	mil. Kč	89,11	2,24	84,12	2,37	400,49	6,67	468,82	7,53
Ostatní přímé náklady	mil. Kč	1 646,12	41,47	1 822,20	51,30	2 766,93	46,09	3 959,73	63,59
Jiné provozní náklady	mil. Kč	179,84	4,53	320,67	9,03	370,28	6,17	579,12	9,30
Finanční náklady	mil. Kč	0,11	0,00	0,12	0,00				
Ostatní výnosy	mil. Kč	-15,15	-0,38	-71,66	-2,02	-27,67	-0,46	-160,90	-2,58
Výrobní režie	mil. Kč	1 115,79	28,11	787,67	22,17	239,48	3,99	183,78	2,95
Správní režie	mil. Kč	285,25	7,19	271,93	7,65	357,73	5,96	328,06	5,27
Úplné vlastní náklady	mil. Kč	3 969,83	100,00	3 552,37	100,00	6 002,84	100,00	6 226,61	100,00
Hodnota souvisejícího infrastrukturního majetku podle VÚME	mil. Kč	154 433,16	3 890,17	143 448,41	4 038,11	301 859,51	5 028,61	408 683,66	6 563,50
Počet pracovníků	osoby	713,43		547,44		660,27		934,24	
Voda pitná/odpadní fakturovaná	mil. m ³	69,55		58,33		116,26		114,23	
- z toho domácnosti	mil. m ³	48,25		41,35		77,42		74,55	
Pitná/odpadní voda převzatá/předaná	mil. m ³	4,01		0,71		84,02		32,64	
JEDNOTKOVÉ NÁKLADY	Kč · m ⁻³	57,08		51,81		51,63		48,60	
Kalkulační zisk/ztráta	mil. Kč	167,55	4,22	177,52	5,00	332,18	5,53	595,93	9,57
- podíl z ÚVN včetně prostředků na obnovu	%	4,22		5,00		5,50		9,55	
Celkem ÚVN + vyrovnávací položky + zisk	mil. Kč	4 146,71	104,46	3 731,04	105,03	6 368,96	106,10	6 839,09	109,84
Uplatňovaná cena pro vodné/stočné	Kč · m ⁻³	59,62		54,42		54,78		53,39	
CENA pro vodné/stočné + DPH	Kč · m ⁻³	65,59		59,86		60,26		58,72	
Průměrný zisk	Kč · m ⁻³	2,41		3,04		2,86		5,22	
Průměrný zisk	Kč · m ⁻³	5,45				8,07			

Pramen: MZe

Tabulka 4.1.2a Tvorba a čerpání finančních prostředků na obnovu za rok 2023 a podíl k hodnotě infrastrukturního majetku podle VÚME pro skupinu A + B

Vykazování prostředků na obnovu	Skupina A				Skupina B			
	Voda pitná		Voda odpadní		Voda pitná		Voda odpadní	
	mil. Kč	%	mil. Kč	%	mil. Kč	%	mil. Kč	%
Tvorba prostředků na obnovu infrastrukturního majetku za rok 2023	2 893,88	1,87	2 011,81	1,40	5 486,49	1,82	7 168,91	1,75
- z vodného/stočného	2 752,66	1,78	1 947,06	1,36	5 320,03	1,76	7 005,56	1,71
- ostatní	141,22	0,09	64,74	0,05	166,46	0,06	163,35	0,04
Čerpání prostředků na obnovu infrastrukturního majetku za rok 2023	2 903,98	1,88	1 827,27	1,27	5 452,85	1,81	6 380,11	1,56

Pramen: MZe

Tabulka 4.1.3 Struktura a podíl skutečných nákladů za rok 2023 pro skupinu C + D

Ukazatel	Jednotky	Skupina C				Skupina D			
		Voda pitná		Voda odpadní		Voda pitná		Voda odpadní	
		Skutečnost	% ÚVN	Skutečnost	% ÚVN	Skutečnost	% ÚVN	Skutečnost	% ÚVN
Materiál	mil. Kč	118,21	15,02	18,90	2,62	24,74	25,38	3,50	3,43
Energie	mil. Kč	51,01	6,48	69,90	9,69	6,59	6,76	11,05	10,84
Osobní náklady	mil. Kč	182,67	23,21	134,45	18,63	17,29	17,73	18,86	18,51
Ostatní přímé náklady	mil. Kč	309,55	39,33	350,78	48,61	34,88	35,78	44,58	43,75
Jiné provozní náklady	mil. Kč	34,61	4,40	63,01	8,73	4,47	4,58	8,38	8,23
Finanční náklady	mil. Kč			0,55	0,08			5,67	5,57
Ostatní výnosy	mil. Kč	-11,12	-1,41	-21,10	-2,92	-0,74	-0,76	-1,37	-1,34
Výrobní režie	mil. Kč	19,08	2,42	27,09	3,75	3,78	3,87	3,11	3,05
Správní režie	mil. Kč	83,02	10,55	77,97	10,81	6,48	6,65	8,11	7,96
Úplné vlastní náklady	mil. Kč	787,03	100,00	721,56	100,00	97,49	100,00	101,90	100,00
Hodnota souvisejícího infrastrukturního majetku podle VÚME	mil. Kč	326 009,29	41 422,72	435 511,07	60 356,66	328 845,02	337 321,79	440 093,64	431 902,23
Počet pracovníků	osoby	272,86		202,43		35,04		37,50	
Voda pitná/odpadní fakturovaná	mil. m ³	15,54		13,43		1,96		1,89	
- z toho domácnosti	mil. m ³	10,77		8,70		1,34		1,28	
Pitná/odpadní voda převzatá/předaná	mil. m ³	2,23		0,11		0,77		-	
JEDNOTKOVÉ NÁKLADY	Kč · m ⁻³	50,63		42,63		49,79		37,95	
Kalkulační zisk/ztráta	mil. Kč	54,06	6,87	55,89	7,75	6,60	6,77	7,75	7,61
- podíl z ÚVN včetně prostředků na obnovu	%	6,85		7,75		6,77		7,61	
Celkem ÚVN + vyrovnávací položky + zisk	mil. Kč	842,33	107,03	776,47	107,61	103,63	106,31	109,72	107,68
Uplatňovaná cena pro vodné/stočné	Kč · m ⁻³	54,19		45,88		52,94		40,87	
CENA pro vodné/stočné + DPH	Kč · m ⁻³	59,61		50,47		58,23		44,95	
Průměrný zisk	Kč · m ⁻³	3,48		4,16		3,37		4,09	
Průměrný zisk	Kč · m ⁻³	7,64				7,46			

Pramen: MZe

Tabulka 4.1.3a Tvorba a čerpání finančních prostředků na obnovu za rok 2023 a podíl k hodnotě infrastrukturního majetku podle VÚME pro skupinu C + D

Vykazování prostředků na obnovu	Skupina C				Skupina D			
	Voda pitná		Voda odpadní		Voda pitná		Voda odpadní	
	mil. Kč	%	mil. Kč	%	mil. Kč	%	mil. Kč	%
Tvorba prostředků na obnovu infrastrukturního majetku za rok 2023	5 801,83	1,78	7 563,04	1,74	5 823,95	1,77	7 724,28	1,76
- z vodného/stočného	5 634,93	1,73	7 356,33	1,69	5 657,05	1,72	7 421,13	1,69
- ostatní	166,90	0,05	206,72	0,05	166,90	0,05	303,15	0,07
Čerpání prostředků na obnovu infrastrukturního majetku za rok 2023	5 852,68	1,80	6 592,90	1,51	5 857,84	1,78	6 712,73	1,53

Pramen: MZe

Tabulka 4.1.4 Struktura a podíl skutečných nákladů za rok 2023 pro skupinu E

Ukazatel	Jednotky	Skupina E			
		Voda pitná		Voda odpadní	
		Skutečnost	% ÚVN	Skutečnost	% ÚVN
Materiál	mil. Kč	0,80	14,58	0,11	2,28
Energie	mil. Kč	0,63	11,53	0,94	19,10
Osobní náklady	mil. Kč	0,47	8,50	0,61	12,44
Ostatní přímé náklady	mil. Kč	2,45	44,67	2,27	45,94
Jiné provozní náklady	mil. Kč	0,87	15,82	0,88	17,80
Finanční náklady	mil. Kč	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostatní výnosy	mil. Kč	0,00	0,00	0,00	0,00
Výrobní režie	mil. Kč	0,19	3,38	0,02	0,33
Správní režie	mil. Kč	0,08	1,51	0,10	2,11
Úplné vlastní náklady	mil. Kč	5,49	100,00	4,94	100,00
Hodnota souvisejícího infrastrukturního majetku podle VÚME	mil. Kč	200,07	3 643,29	267,36	5 417,17
Počet pracovníků	osoby	3,70		2,70	
Voda pitná/odpadní fakturovaná	mil. m ³	0,11		0,14	
- z toho domácnosti	mil. m ³	0,10		0,14	
Pitná/odpadní voda převzatá/předaná	mil. m ³	0,00		0,00	
JEDNOTKOVÉ NÁKLADY	Kč · m ⁻³	49,98		35,20	
Kalkulační zisk/ztráta	mil. Kč	-2,94	-53,49	-1,05	-21,24
- podíl z ÚVN včetně prostředků na obnovu	%	-53,49		-21,24	
Celkem ÚVN + vyrovnávací položky + zisk	mil. Kč	2,54	46,30	3,77	76,30
Uplatňovaná cena pro vodné/stočné	Kč · m ⁻³	23,14		26,86	
CENA pro vodné/stočné + DPH	Kč · m ⁻³	25,46		29,55	
Průměrný zisk	Kč · m ⁻³	-26,73		-7,48	
Průměrný zisk	Kč · m ⁻³	-34,21			

Pramen: MZe

Tabulka 4.1.4a Tvorba a čerpání finančních prostředků na obnovu za rok 2023 a podíl k hodnotě infrastrukturního majetku podle VÚME pro skupinu E

Vykazování prostředků na obnovu	Skupina E			
	Voda pitná		Voda odpadní	
	mil. Kč	%	mil. Kč	%
Tvorba prostředků na obnovu infrastrukturního majetku za rok 2023	1,48	0,74	2,87	1,07
- z vodného/stočného	0,41	0,21	0,90	0,33
- ostatní	1,06	0,53	1,98	0,74
Čerpání prostředků na obnovu infrastrukturního majetku za rok 2023	1,28	0,64	0,08	0,03

Pramen: MZe

V následujících tabulkách 4.1.5 a 4.1.6 je uveden souhrn podílů nákladových položek na ÚVN z tabulek 4.1.2, 4.1.3 a 4.1.4. Jedná se o podíly nákladových položek, které jsou nad rámec stávající kalkulace rozdělené na „Náklady provozu“ (jedná se o ÚVN, které nezahrnují položku „Ostatní přímé náklady“) a na „Ostatní přímé náklady“ (jedná se o položky umožňující reprodukci majetku). Zatímco je žádoucí, aby „Náklady provozu“ byly efektivnějším provozováním vodovodů a kanalizací snižovány, u „Ostatních přímých nákladů“ v rámci, kterých je možné generovat prostředky na novou investiční výstavbu, opravy a obnovu

infrastruktury, je další snižování nežádoucích, především s ohledem na povinnost tvorby prostředků na obnovu. Přehled o tvorbě a čerpání finančních prostředků u jednotlivých skupin v roce 2023 je uveden v Tabulkách 4.1.2a, 4.1.3a a 4.1.4a.

Tabulka 4.1.5 Podíl nákladových položek na ÚVN na pitnou vodu skupiny A až E v roce 2023

Ukazatel	Jednotky	Skupina				
		A	B	C	D	E
Náklady provozu	%	58,53	53,91	60,67	64,22	55,33
Materiál	%	10,75	27,41	15,02	25,38	14,58
Energie	%	6,09	4,17	6,48	6,76	11,53
Osobní náklady	%	2,24	6,67	23,21	17,73	8,50
Jiné provozní náklady	%	4,53	6,17	4,40	4,58	15,82
Finanční náklady	%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostatní výnosy	%	-0,38	-0,46	-1,41	-0,76	0,00
Výrobní režie	%	28,11	3,99	2,42	3,87	3,38
Správní režie	%	7,19	5,96	10,55	6,65	1,51
Ostatní přímé náklady (položky umožňující reprodukci majetku)	%	41,47	46,09	39,33	35,78	44,67
- odpisy infrastrukturního majetku	%	0,10	0,00	21,28	0,61	12,19
- opravy infrastrukturního majetku obnovující	%	4,04	2,28	15,36	1,80	24,38
- opravy infrastrukturního majetku ostatní	%	5,24	16,60	2,33	6,40	8,11
- pachtovné (nájemné) infrastrukturního majetku	%	32,09	27,21	0,36	26,96	0,00
Úplné vlastní náklady	%	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Kalkulační zisk/ztráta	%	4,22	5,53	6,87	6,77	-53,49
Uplatňovaná cena pro vodné/stočné	Kč · m ⁻³	59,62	54,78	54,19	52,94	23,14
CENA pro vodné/stočné + DPH	Kč · m ⁻³	65,59	60,26	59,61	58,23	25,46

Pramen: MZe

Tabulka 4.1.6 Podíl nákladových položek na ÚVN na odpadní vodu vypouštěnou do kanalizace skupiny A až E v roce 2023

Ukazatel	Jednotky	Skupina				
		A	B	C	D	E
Náklady provozu	%	48,70	36,41	51,39	56,25	54,06
Materiál	%	0,97	9,25	2,62	3,43	2,28
Energie	%	8,52	4,69	9,69	10,84	19,10
Osobní náklady	%	2,37	7,53	18,63	18,51	12,44
Jiné provozní náklady	%	9,03	9,30	8,73	8,23	17,80
Finanční náklady	%	0,00	0,00	0,08	5,57	0,00
Ostatní výnosy	%	-2,02	-2,58	-2,92	-1,34	0,00
Výrobní režie	%	22,17	2,95	3,75	3,05	0,33
Správní režie	%	7,65	5,27	10,81	7,96	2,11
Ostatní přímé náklady (položky umožňující reprodukci majetku)	%	51,30	63,59	48,61	43,75	45,94
- odpisy infrastrukturního majetku	%	0,33	0,01	23,70	3,25	40,66
- opravy infrastrukturního majetku obnovující	%	5,29	3,14	15,31	3,38	4,79
- opravy infrastrukturního majetku ostatní	%	5,64	15,29	2,42	4,15	0,49
- pachtovné (nájemné) infrastrukturního majetku	%	40,04	45,17	7,19	32,97	0
Úplné vlastní náklady	%	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Kalkulační zisk/ztráta	%	5,00	9,57	7,75	7,61	-21,24
Uplatňovaná cena pro vodné/stočné	Kč · m ⁻³	54,42	53,39	45,88	40,87	26,86
CENA pro vodné/stočné + DPH	Kč · m ⁻³	59,86	58,72	50,47	44,95	29,55

Pramen: MZe

Na základě tabulek 4.1.5 a 4.1.6 lze konstatovat, že nejvyšší průměrné ceny pro vodné a pro stočné (125,45 Kč · m⁻³ včetně DPH) jsou u skupiny „A“ oddílných čistě provozovatelských akciových společností územně rozsáhlých. Druhé nejvyšší ceny pro vodné a pro stočné (118,98 Kč · m⁻³ včetně DPH) má skupina „B“ oddílné provozovatelské akciové společnosti územně vymezené velkými městy.

Třetí místo v ceně pro vodné a pro stočné (110,08 · m⁻³ včetně DPH) zaujímá skupina „C“ vlastnicko-provozovatelských akciových společností působící převážně na území jednoho okresu. Čtvrté místo 103,18 Kč · m⁻³ včetně DPH drží skupina „D“ provozovatelské společnosti ovládané vlastníkem infrastruktury – menšími městy a páté místo a významně nejnižší průměrné ceny pro vodné a ceny pro stočné (55,01 Kč · m⁻³ včetně DPH) má skupina „E“ s vlastnicko-provozovatelským modelem, kdy menší obec provozuje vlastní infrastrukturu. Ceny pro vodné a stočné u skupiny „E“ jsou přitom o 56,15 % nižší než ceny, které fakturují svým odběratelům provozovatelé ze skupiny „A“.

Kanalizace a ČOV Ketkovice – Čučice – spolufinancováno z dotačních prostředků MZe ve výši 41,477 mil. Kč

Nejvyšší průměrné ceny pro vodné a stočné dosahuje skupina „A“, která vydala na položky umožňující reprodukci majetků vodovodů 41,47 % z ÚVN a na položky umožňující reprodukci majetků kanalizací 51,30 % z ÚVN. Náklady na energie v této skupině dosahovaly 6,09 % z ÚVN u pitné vody a náklady na energie u vody odpadní dosahovaly 8,52 % z ÚVN. Součet průměrných cen pro vodné a stočné vč. DPH je pro tuto skupinu výrazně nejvyšší ze všech porovnávaných skupin a činí 125,45 za m³ a ve srovnání s rokem 2022 představuje zvýšení o 16,36 Kč za m³, tj. o 15,0 %.

Skupina „B“ má nejvyšší podíl nákladů na položky umožňující reprodukci majetků vodovodů a kanalizací ze všech hodnocených skupin. Tento podíl činí 46,09 % z ÚVN u vodovodů a 63,59 % z ÚVN u kanalizací. Tato skutečnost je důsledkem vysokého podílu nájemného za infrastrukturní majetek, který činí 27,21 % z ÚVN u vodovodů a 45,17 % z ÚVN u kanalizační infrastruktury. Naopak u energií má tato skupina nejnižší podíl, a to 4,17 % z ÚVN u vodovodů a 4,69 % z ÚVN u kanalizací. Součet průměrných cen pro vodné a pro stočné s DPH má hodnotu 118,98 Kč za m³, což ve srovnání s rokem 2022 představuje nárůst o 17,78 Kč za m³, tj. o 17,57 %.

Skupina „C“ má vzhledem k tomu, že spravuje infrastrukturní majetek sama, odpovídající náklady na položky umožňující reprodukci majetků vodovodů jsou ve výši 39,33 % z ÚVN a u kanalizací 48,61 % z ÚVN. Tato skupina má nejvyšší osobní náklady (mzdy a další osobní náklady), které činí u vodovodů 21,21 % z ÚVN a u kanalizací 18,63 % z ÚVN. Součet cen pro vodné a stočné vč. DPH činí 110,08 Kč za m³, což ve srovnání s rokem 2022 představuje zvýšení o 15,51 Kč za m³, tj. o 16,40 %.

U skupiny „D“ tvoří položky umožňující reprodukci infrastrukturního majetku u vodovodů 35,78 % z ÚVN a u kanalizací 43,75 % z ÚVN. Nejvyšší podíl u této položky tvořilo nájemné. V případě vodovodů se jednalo o 26,96 % z ÚVN a u kanalizací 32,97 % z ÚVN. Náklady na energie činí 6,76 % z ÚVN u vodovodů a 10,84 % u kanalizací. Součet cen pro vodné a stočné vč. DPH činí 103,18 Kč za m³, což ve srovnání s rokem 2022 představuje zvýšení o 12,15 Kč za m³, tj. o 13,35 %.

Nejnižší platby za dodávky pitné vody a za odvádění a čištění odpadních vod hradí odběratelé v rámci skupiny „E“, u níž vlastníci vodovodů a kanalizací, kterými jsou především obce, z důvodu zachování nízké ceny pro vodné a stočné, část ekonomicky oprávněných nákladů spojených s provozováním vodovodů a kanalizací dotují z obecních rozpočtů. To dokumentuje vykazovaný průměrný záporný kalkulační zisk -26,73 Kč za m³ resp. -7,48 Kč za m³ uvedený v tabulce 4.1.4. U vybraných zástupců ve skupině E tak není zajištěna samofinancovatelnost provozování infrastrukturního majetku v plném rozsahu a rovněž je i zřejmá nižší tvorba prostředků umožňující obnovu a reprodukci vodohospodářské infrastruktury v rámci ceny pro vodné a stočné. Právě v případě nedostatečné tvorby prostředků na obnovu vodovodů a kanalizací může dojít k ohrožení udržitelnosti této vodohospodářské infrastruktury a tím i podmínek pro zajištění jejího bezpečného provozování včetně zabezpečení plynulé dodávky pitné vody a odvádění odpadních vod. Náklady na položky umožňující reprodukci majetků vodovodů jsou ve výši 44,67 % z ÚVN a u kanalizací 45,94 % z ÚVN. Zato náklady na energie jsou u této skupiny nejvyšší a dosahují u pitné vody 11,53 % z ÚVN a u odpadní vody dokonce 19,10 % z ÚVN. Skupina „E“ má nejnižší součet průměrné ceny pro vodné s DPH a průměrné ceny pro stočné s DPH, který činí 55,01 Kč za m³.

Údaje uvedené v části 4. této publikace umožňují základní analýzu jednotlivých podílů nákladů na ÚVN a současně všem vlastníkům a provozovatelům porovnat vlastní výsledky s uvedenými subjekty podle svého provozovatelského modelu. Nad rámec zde uvedených údajů a pro potřeby podrobnějších analýz se opět připravuje další vydání samostatné zprávy z benchmarkingu vlastníků a provozovatelů vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu v ČR.

5. INFORMACE

Údaje o vodovodech a kanalizacích za rok 2023 byly pořízeny ČSÚ na základě souboru 1698 respondentů (tj. 321 profesionálních provozovatelů vodovodů a kanalizací a vybraný soubor 1377 obcí). Údaje o středním stavu obyvatel jsou předběžné. Na rozdíl od předběžných údajů za rok 2022 jsou ve středních stavech za rok 2023 zahrnuty osoby s udělenou dočasnou ochranou, které požádaly o její prodloužení. Vykazované údaje jsou ČSÚ statisticky dopočítávány za kraje a za celou republiku, proto se do určité míry liší od údajů z celostátní databáze ISVaK – MPVaK a VSVaK. ČSÚ zjišťuje data pro statistické účely a vývoj jednotlivých ukazatelů v čase. Data jsou sledována výhradně z pohledu provozovatelů, nikoliv vlastníků, jak je tomu u VÚME a výběrového souboru obcí, které si provozují vodovod nebo kanalizaci.

5.1 SOUHRNNÉ ÚDAJE O VODOVODECH

V roce 2023 bylo v ČR zásobováno z vodovodů 10,279 mil. obyvatel, tj. 94,5 % z celkového počtu obyvatel v ČR. Ze všech zdrojů bylo vyrobeno celkem 575,3 mil. m³ pitné vody. Za úplatu bylo dodáno (fakturováno) 476,9 mil. m³ pitné vody, z toho pro domácnosti 325,3 mil. m³ pitné vody, tj. 68,2 % z celkového množství fakturované pitné vody. Ztráty pitné vody v trubicí síti, jak je uvedeno v tabulce 5.1.3, dosáhly 85,1 mil. m³, tj. 14,8 % z celkového množství vyrobené vody určené k realizaci.

Tabulka 5.1.1 Zásobování vodou z vodovodů v letech 1989 a 2015–2023

Ukazatel	Měrná jednotka	Rok									
		1989	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Obyvatelé (střední stav)	tis. obyv.	10 362	10 543	10 565	10 584	10 626	10 669	10 700	10 501 ^{**}	10 530	10 878
Obyv. skutečně zásobováni vodou z vodovodů	tis. obyv.	8 537	9 929	9 972	10 027	10 064	10 090	10 126	10 076 ^{**}	10 069	10 279
	%	82,4	94,2	94,4	94,7	94,7	94,6	94,6	96,0	95,6	94,5
Voda vyrobená celkem	mil. m ³ · rok ⁻¹	1 251	599,6	593,3	603,8	609,7	602,4	589,4	579,1	576,0	575,3
	% k 1989	100	47,9	47,4	48,3	48,7	48,2	47,1	46,4	46,0	46,0
Voda fakturovaná pitná celkem	mil. m ³ · rok ⁻¹	929,4	476,8	478,9	482	490,4	492,6	479	478,7	478,1	476,9
	% k 1989	100	51,3	51,5	51,9	52,8	53	51,5	51,5	51,4	51,3
Specifická spotřeba z vody vyrobené	l · os ⁻¹ · den ⁻¹	401	165,4	162,5	164,9	165,9	163,5	159,5	157,5	156,7	153
	% k 1989	100	41,2	40,5	41,1	41,4	40,8	39,8	39,3	39,1	38,2
Specifické množství vody fakturované celkem	l · os ⁻¹ · den ⁻¹	298	131,5	131,2	131,7	133,5	133,8	129,2	130,2	130,1	127,1
	% k 1989	100	44,1	44	44,2	44,7	44,9	43,4	43,7	43,7	42,7
Specifické množství vody fakturované domácnostem	l · os ⁻¹ · den ⁻¹	171	87,9	88,3	88,7	89,2	90,6	91,1	93,2	89,4	86,7
	% k 1989	100	51,4	51,6	51,9	52,2	53	53,3	54,5	52,3	50,7
Ztráty vody na 1 km řadů	l · km ⁻¹ · den ⁻¹	16 842 ^{*)}	3 519,3	3 167,9	3 409,4	3 303,5	2 993,5	3 042,3	2 955,1	2 856,6	2 863
Ztráty vody na 1 zás. obyv.	l · os ⁻¹ · den ⁻¹	90 ^{*)}	27,3	24,7	26,7	25,8	23,4	23,8	23,5	23,0	22,7

Pramen: ČSÚ

Poznámka: *) Údaje za vodovody hlavních provozovatelů.

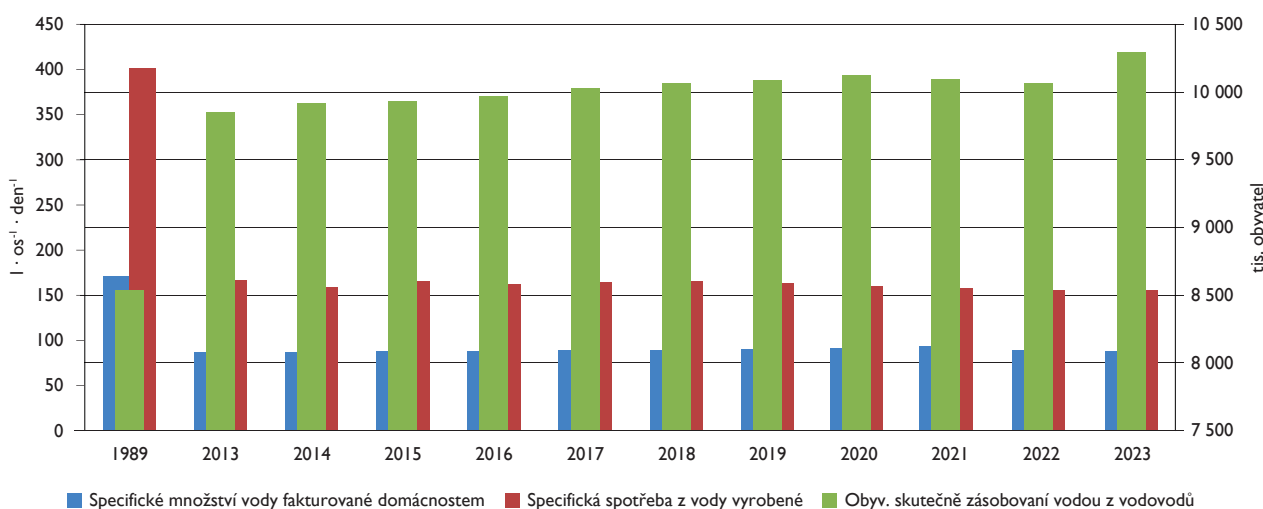
Poznámka: **) Jedná se o zpřesněná data o počtu obyvatel na základě výsledků Sčítání lidu, domů a bytů 2020. Údaje související s počty obyvatel jsou tímto ovlivněny a nejsou plně srovnatelné s předchozími roky.

Specifické množství vody fakturované domácnostem se meziročně snížilo o 2,7 l/os./den a činí 86,7 l/os./den. Avšak ve srovnání s rokem 1989 (171,0 l/os./den) specifické množství vody fakturované domácnostem v roce 2023 kleslo o 84,3 l/os./den, tj. o 49,3 %. Specifické množství vody fakturované celkem v přepočtu na obyvatele zásobeného vodou se snížilo o 3,0 l/os./den, oproti roku 1989 (298,0 l/os./den) však v roce 2023 (127,1 l/os./den) kleslo o 170,9 l/os./den, tj. o 57,4 %. Specifické množství vody fakturované celkem představuje podíl vody fakturované celkem (domácnostem, průmyslu a ostatním odběratelům) na jednoho připojeného obyvatele za den a představuje, kolik litrů z celkové spotřeby vody, resp. vody fakturované připadá na jednoho připojeného obyvatele.

Současná specifická denní spotřeba vody v domácnostech přepočtená na jednu osobu nás řadí do skupiny států s nižšími hodnotami v Evropě. Podle zprávy The governance of water services in Europe publikované organizací EurEau z roku 2020 vykazují nejvyšší specifické množství vody fakturované domácnostem Itálie (220 l/os./den) a Portugalsko (204 l/os./den), naopak nejnižší spotřebu evidují Estonsko (88 l/os./den), Slovensko (79 l/os./den), Malta (77,11 l/os./den) a Česká republika (89,2 l/os./den). Z okolních zemí se specifické množství vody fakturované domácnostem pohybuje v Rakousku kolem 129 l/os./den, ve Spolkové republice Německo kolem 126 l/os./den a v Polsku kolem 99 l/os./den.

Bylo prokázáno, že v oblastech zásobovaných z vodovodních systémů lze dodržet i v případě sucha či povodní zásobování kvalitní pitnou vodou. Jelikož je v ČR velké množství obyvatel zásobováno pitnou vodou z vodovodů pro veřejnou potřebu, které jsou napojeny na dostatečně kapacitní vodárenské zdroje vody, nebylo ani při suchu v poslední dekádě zaznamenán vážnější problém s dodávkami pitné vody u měst a větších obcí. Naopak citelné problémy byly v obcích využívajících lokální zdroje podzemních vod a u individuálních zdrojů (studny). Tyto zdroje nejsou schopny (až na výjimky) překlenout delší období sucha. Pro případ, že dlouhotrvající suchá období budou pokračovat i v příštích letech, je nezbytné již nyní realizovat systémová opatření zaměřená na zadržování vody v krajině, na zlepšení stavu vodních ekosystémů např. prostřednictvím realizace opatření z Národních i dílčích plánů povodí a také efektivní propojování vodárenských soustav k zabezpečení dostatku pitné vody v období sucha.

Graf 5.1.1 Vývoj počtu zásobovaných obyvatel, specifické potřeby z vody vyrobené a specifického množství vody fakturované v letech 1989 a 2013–2023

Pramen: ČSÚ

Tabulka 5.1.2 Počet zásobených obyvatel, výroba a dodávka vody z vodovodů v roce 2023

Kraj	Počet obcí v kraji *	Počet obcí bez vodovodu *	Počet obyvatel zásobovaných vodou z vodovodů	Voda vyrobená tis. m ³	Voda fakturovaná pitná	
			osoby		celkem tis. m ³	z toho pro domácnosti tis. m ³
Hl. město Praha	1	0	1 374 334	93 828	77 711	52 065
Středočeský kraj	1 144	158	1 248 658	63 777	55 689	39 238
Jihočeský kraj	624	125	589 736	32 103	26 292	16 813
Plzeňský kraj	501	124	521 990	29 807	24 935	16 038
Karlovarský kraj	134	8	294 964	16 993	13 895	9 061
Ústecký kraj	354	7	794 114	48 093	36 411	26 060
Liberecký kraj	215	10	414 590	25 083	18 702	12 713
Královéhradecký kraj	448	35	528 744	30 757	23 466	15 567
Pardubický kraj	451	19	515 308	27 110	22 356	14 757
Kraj Vysočina	704	108	487 373	24 882	21 073	13 971
Jihomoravský kraj	673	34	1 165 821	62 711	54 872	38 091
Olomoucký kraj	402	22	595 227	30 722	25 538	17 891
Zlínský kraj	307	14	560 235	27 421	22 713	15 761
Moravskoslezský kraj	300	6	1 188 080	62 059	53 251	37 286
Česká republika	6 258	670	10 279 174	575 346	476 904	325 312

Pramen: ČSÚ

* Pramen: MZe

Z tabulky 5.1.2 je patrný počet obyvatel zásobovaných pitnou vodou z vodovodů a počet obcí bez vodovodu pro veřejnou potřebu v jednotlivých krajích v roce 2023.

Tabulka 5.1.3 Nefakturovaná voda a ztráty vody v letech 2015–2023

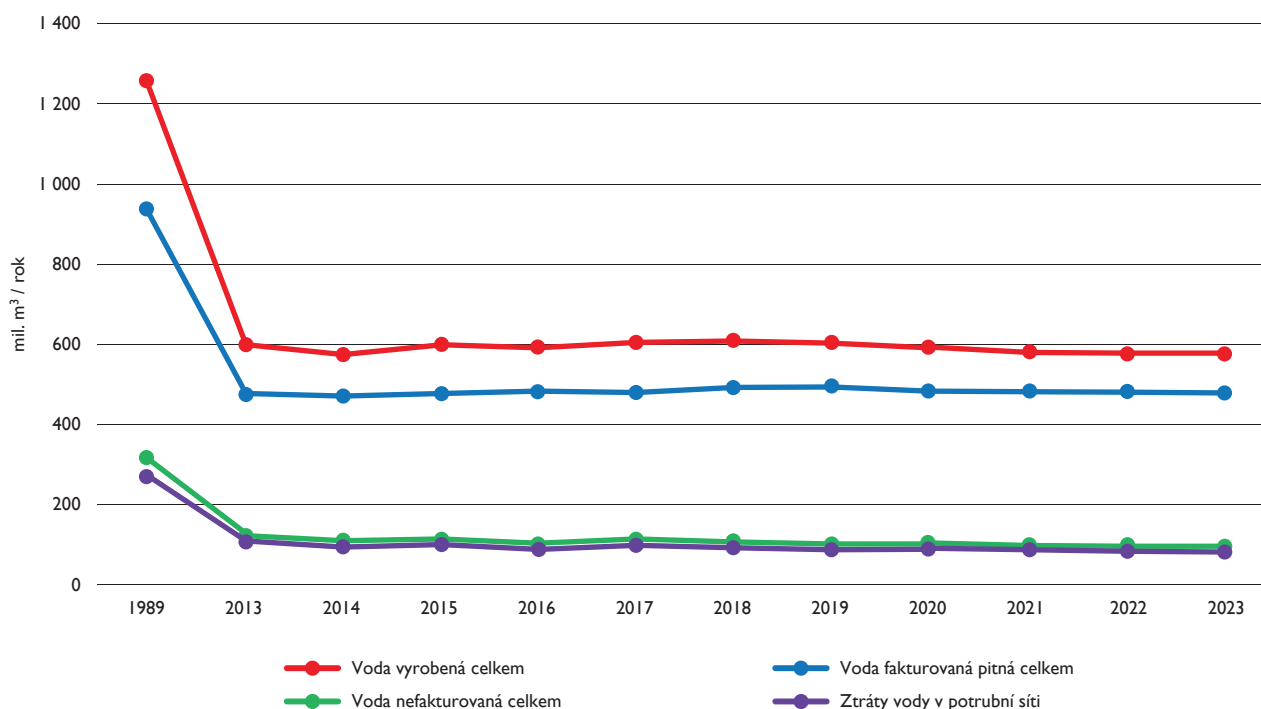
Ukazatel	Měrná jednotka	Rok								
		2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Voda vyrobená určená k realizaci (VVR)	mil. m ³ · rok ⁻¹	592	585	597	602	594	582	579	576	575
	%	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Voda nefakturovaná celkem	mil. m ³ · rok ⁻¹	115	107	115	111	101	103	100	98	98
	% z VVR	19,4	18,2	19,2	18,4	17,0	17,7	17,3	17,0	17,0
z toho ztráty v trubicí sítě	mil. m ³ · rok ⁻¹	99	90	98	95	86	88	87	84	85
	% z VVR	16,8	15,4	16,4	15,8	14,5	15,1	14,9	14,7	14,8
Ztráty na 1 km řadů za den	l · km ⁻¹ · den ⁻¹	3 519	3 168	3 409	3 304	2 994	3 042	2 955	2 856	2 863
Ztráty na 1 zásobovaného obyvatele za den	l · os ⁻¹ · den ⁻¹	27	25	27	26	23	24	23,5	23	22,7

Pramen: ČSÚ

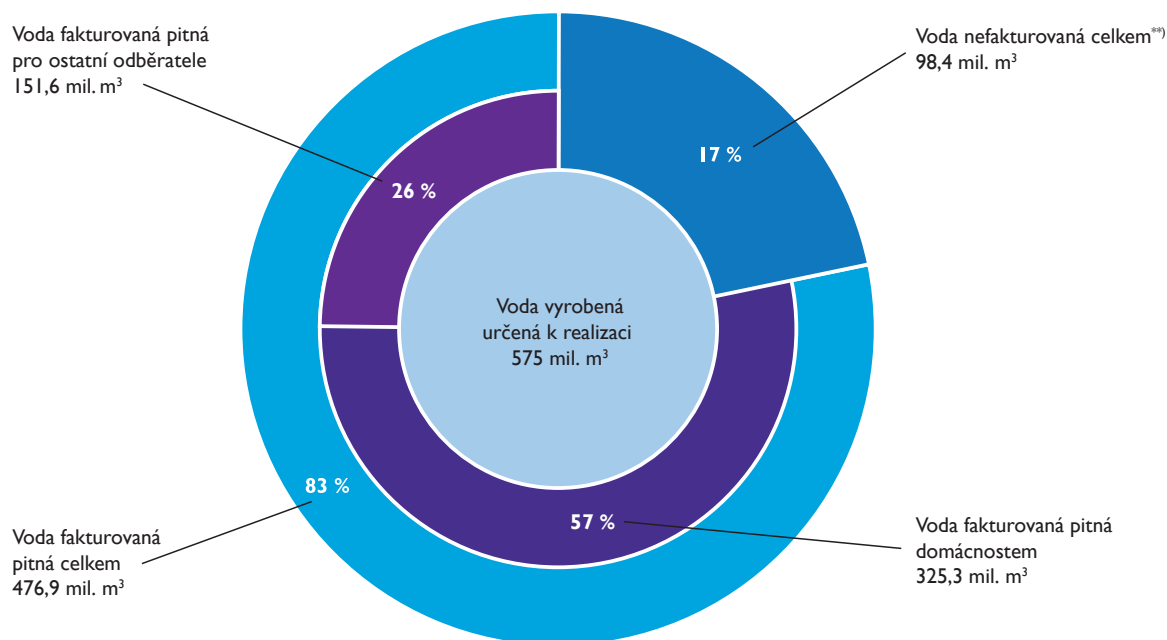
V roce 2023 došlo k mírnému zvýšení podílu ztrát vody v trubicí sítě k vodě vyrobené, určené k realizaci o 0,1 % na 14,8 %. Jedná se především o ztráty vody způsobené únikem v důsledku netěsnosti spojů potrubí nebo armatur a účelně nevyužitě za provozu vodárenských objektů při jejich obsluze, údržbě, poruchách a opravách a také o množství vody odebrané, ale nezjištěné, například neoprávněným odběrem vody, nepřesností měření vodoměrů, vyššími odběry, než odpovídají fakturaci podle ročních směrných čísel, a provozovatelem nezaregistrované. Došlo také k mírnému poklesu ztrát na jednoho zásobovaného obyvatele za den z 23 l · os⁻¹ · den⁻¹ na 22,7 l · os⁻¹ · den⁻¹, ale současně k mírnému nárůstu ztrát na 1 km řadu za den z hodnoty 2 856 l · km⁻¹ · den⁻¹ na 2 863 l · km⁻¹ · den⁻¹. Ve střednědobém horizontu je možné sledovat zásadní trend snižování ztrát pitné vody v trubicí sítě.

Je však nezbytné, aby se vlastníci vodovodů v příštích letech důsledně zaměřili na obnovu těch částí vodovodní sítě, které jsou zjevně nejproblematictější a na nichž jsou evidovány nejvyšší podíly ztrát a vyšší míra poruchovosti. Obnova těchto úseků bude z hlediska snižování ztrát a dlouhodobě udržitelného hospodaření s vodou efektivní. Při vyhodnocení ekonomického hlediska je nutné zohlednit nejen celkové náklady vyrobené vody, ale také náklady na obnovu vodovodních řadů. Náklady tvořící cenu pitné vody jsou z převážné většiny fixní, proto se ztráty vody, resp. náklady vyrobené vody promítají do ceny pouze v řádech procent. Neuvážené snížení nízkých ztrát razantním způsobem (např. preventivními zásahy) proto může mít nepříznivý dopad na cenu dodávané pitné vody, kdy z důvodu navýšení nákladů spojených s preventivními zásahy, opravami a obnovou dojde také k navýšení ceny pro vodné.

Graf 5.1.2 Vývoj celkového objemu vyrobené a fakturované vody v letech 1989 a 2013–2023

Pramen: ČSÚ

Obrázek 5.1.1 Schéma využití vody vyrobené určené k realizaci v roce 2023

Pramen: ČSÚ

Poznámka: *) Množství vyrobené vody ve vlastních vodohospodářských zařízeních po připočtení množství vody převzaté od jiného provozovatele vodovodu příp. od jiných organizací a odečtení množství vody předané jinému provozovateli.

Poznámka: **) Rozdíl vody vyrobené k realizaci a vody fakturované je voda nefakturovaná. Představuje vodu, která byla do systému dodána, ale nebyla uhrazena. Zahrnuje především vlastní spotřebu a ztráty vody v trubicí síti (ztráty vody způsobené únikem v důsledku netěsnosti spojů potrubí nebo armatur, dále únikem vody při haváriích a přečerpání vodojemů, ztráty vody vzniklé nepřesností vodoměrů, vyššími odběry než odpovídají fakturaci podle ročních směrných čísel a ztráty způsobené odcizením vody), vlastní potřebu vody (množství vody využitě provozovatelem pro potřebu provozu k proplachování vodovodní sítě, kanalizační sítě, voda spotřebovaná v provozních střediscích apod.) a ostatní nefakturovanou vodu (množství vody sloužící jiným potřebám, pokud toto množství vody není provozovateli hrazeno, jde např. o vodu sloužící k požárním účelům apod.).

Souhrnný přehled ukazatelů o provozu vodovodů za rok 2023 ve srovnání s údaji roku 2022 uvádí tabulka 5.1.4.

Tabulka 5.1.4 Ukazatele a kapacity vodovodů v letech 2022–2023

Ukazatel	Měrná jednotka	Rok		Index % 2023/2022
		2022	2023	
Celkový počet zásobovaných obyvatel vodou z vodovodu	tis.	10 069	10 279	102,09
Délka vodovodní sítě	km	81 005	81 426	100,52
Počet vodovodních přípojek	tis.	2 267	2 290	101,01
Kapacita zdrojů podzemní vody	m³ · s ⁻¹	25,8	24,6	95,35
Voda fakturovaná pitná celkem	mil. m³	478,1	476,9	99,75
z toho pro domácnosti	mil. m³	328,7	325,3	98,97
pro ostatní odběratele	mil. m³	149,4	151,6	101,47
Voda nefakturovaná celkem	mil. m³	97,9	98,4	100,51
z toho ztráty v trubicí síti	mil. m³	84,4	85,1	100,83
Specifická spotřeba z vody vyrobené	l · os ⁻¹ · den ⁻¹	156,7	153	97,64
Specifické množství vody fakturované celkem	l · os ⁻¹ · den ⁻¹	130,1	127,1	97,69
Specifické množství vody fakturované domácnostem	l · os ⁻¹ · den ⁻¹	89,4	86,7	96,98
Nefakturovaná voda na 1 km vodovodní sítě	m³ · km ⁻¹ · rok ⁻¹	1 209	1 208	99,96
Ztráty vody na 1 km vodovodní sítě	m³ · km ⁻¹ · rok ⁻¹	1 041,9	1 045	100,30

Pramen: ČSÚ

Z tabulky 5.1.4 je zřejmé, že specifické množství vody fakturované celkem pokleslo o 3,0 l/os/den na 127,1 l/os/den a voda fakturovaná domácnostem se snížila o 2,7 l/os/den.

Tabulka 5.1.5 Délka vodovodní sítě připadající na zásobovaného obyvatele v letech 1991, 2001, 2011 a 2016–2023

Ukazatel	Měrná jednotka	Rok										
		1991	2001	2011	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Obyvatelé (střední stav)	tis. obyv.	10 306	10 287	10 495	10 565	10 584	10 626	10 669	10 700	10 501	10 530	10 878
Obyvatelé zásobovaní vodou z vodovodů	tis. obyv.	8 658	8 981	9 805	9 972	10 027	10 064	10 090	10 126	10 076	10 069	10 279
Délka vodovodní sítě	km	46 753	54 736	74 141	77 681	78 584	78 750	78 983	79 104	80 197	81 005	81 426
Délka vodovodní sítě připadající na 1 zásobovaného obyvatele	m	5,40	6,09	7,56	7,79	7,84	7,82	7,83	7,81	7,96	8,04	7,92

Pramen: ČSÚ

Z tabulky 5.1.5 je patrné, že délka vodovodní sítě mezi roky 2022 a 2023 vzrostla o 421 km. Od roku 1991 se počet zásobovaných obyvatel zvýšil o 18,7 % a délka vodovodních řadů se zvýšila o 74,2 %. Tato disproporce se odráží v podílu metrů vodovodních řadů, které připadají na jednoho zásobovaného obyvatele. Zatímco v roce 1991 připadalo na jednoho zásobovaného obyvatele ČR v průměru „jen“ 5,40 m vodovodních řadů, v roce 2023 již činil tento podíl 7,92 m, tedy o 2,52 m více na jednoho zásobovaného obyvatele, což představuje celkový nárůst o 46,7 % za období 30 let. Nová výstavba a dostavba stávajících vodovodních systémů tak v poměru k nižšímu nárůstu zásobovaných obyvatel vede ke snižování efektivity celého systému zásobování vodou a logicky tak k vyšším nákladům při provozování, které se pak odráží ve vyšší ceně pro vodné. Popsaný jev se týká převážně méně osídlených oblastí. Nižší efektivitě se nemůžeme vyhnout, neboť místní vodní zdroje v některých lokalitách jsou kvantitativně a kvalitativně nevyhovující a zdravotní a humánní hledisko se stává rozhodujícím důvodem výstavby nových vodovodů.

5.1.1 KVALITA PITNÉ VODY

Monitorování jakosti pitné vody ve vodovodech pro veřejnou potřebu se uskutečňuje v rámci Subsystému II programu „Zdravotní důsledky a rizika znečištění pitné vody“, který je součástí „Systému monitorování zdravotního stavu obyvatelstva ve vztahu k životnímu prostředí“. Pravidelné vyhodnocování od roku 1993 zajišťuje Ministerstvo zdravotnictví (dále jen „MZd“) na základě Usnesení vlády ČR č. 369 ze dne 2. října 1991.

Od roku 2004 jsou většinovým zdrojem dat pro národní zprávu o jakosti pitné vody rozborů zajišťované provozovateli, jejichž provedení v předepsané četnosti a rozsahu je provozovatelům vodovodů uloženo platnými právními předpisy. Získané údaje jsou provozovatelé povinni převést do předepsané elektronické podoby a neprodleně je předat orgánu ochrany veřejného zdraví, respektive je vložit přímo do Informačního systému pro monitoring pitné vody spravovaného MZd (dále jen „IS PiVo“). Stejná povinnost je uložena zdravotním ústavům při provádění rozborů v rámci státního zdravotního dozoru. Sumarizace výsledků probíhá podle jednotlivých stanovení a dále jsou hodnoceny skupiny stanovení podle hygienické závažnosti jejich limitu (MH – mezní hodnota, NMH – nejvyšší mezní hodnota).

Tabulka 5.1.6 Překročení limitních hodnot jakosti pitné vody v letech 2021 až 2023

	2021		2022		2023	
	MH	NMH	MH	NMH	MH	NMH
Počet hodnot (N)	481 994	664 422	487 625	706 249	486 700	724 403
Počet překročených hodnot	6 321	2 170	5 572	1 901	5 474	1 838
%	1,31	0,33	1,14	0,27	1,12	0,25

Pramen: SZÚ

Poznámky: MH – Mezní hodnota

NMH – Nejvyšší mezní hodnota

N – Počet provedených stanovení

% – Procento překročení limitních hodnot

Z tabulky č. 5.1.6 je zřejmé, že v roce 2023 nebyly dodrženy mezní hodnoty (MH) ukazatelů charakterizující především (organoleptické) vlastnosti pitné vody a přírodní složení vody, a to v 5 474 nálezech, tj. u 1,12 % z celkového počtu 486 700 stanovených hodnot ukazatelů.

Ze zdravotního hlediska jsou důležité zejména údaje o nedodržování vyhlášky č. 252/2004 Sb., kterou se stanoví hygienické požadavky na pitnou a teplou vodu a četnost a rozsah kontroly pitné vody, ve znění pozdějších předpisů, v ukazatelích s nejvyšší mezní hodnotou (NMH). V roce 2023 byly limity zdravotně významných ukazatelů jakosti se stanovenými NMH překročeny u 1 838 případů, tj. u 0,25 % z celkového počtu 724 403 stanovených hodnot ukazatelů. Podrobnější údaje o jakosti pitné vody v síti veřejných vodovodů jsou každoročně publikovány v materiálu Zpráva o kvalitě pitné vody v ČR, který každoročně zveřejňuje Státní zdravotní ústav na svých internetových stránkách.

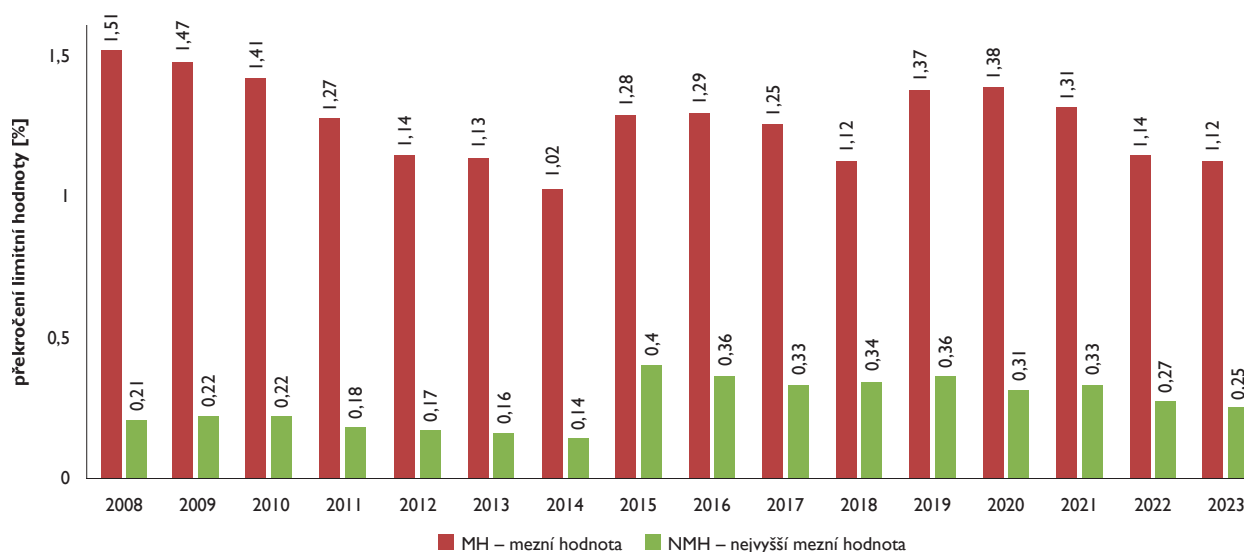
S účinností od 13. ledna 2023 došlo v plném rozsahu k nahrazení směrnice Rady 98/83/ES ze dne 3. listopadu 1998 o jakosti vody určené k lidské spotřebě směrnicí Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/2184 ze dne 16. prosince 2020 o jakosti vody určené k lidské spotřebě (přepřacované znění) (dále jen „směrnice 2020/2184“).

Směrnice 2020/2184 vychází z původní směrnice, tedy veškeré principy ochrany veřejného zdraví zůstávají zachovány, dochází však k povinnému zavedení komplexního přístupu k bezpečnosti vody, který je založený na posouzení rizik zahrnujících celý zásobovací řetězec již od povodí přes odběr, úpravu, akumulaci a rozvod vody až po „kohoutek“. Provozovatel vodovodu pro veřejnou potřebu je povinen provádět kontroly kvality surové vody a vody upravované. Směrnice učinila zpracování řízení a posouzení rizik povinné, značně rozšířila jeho pojetí a stanovila přesný rámec včetně toků dat mezi jednotlivými dotčenými subjekty. Rozsah a zaměření této kontroly má vycházet z posouzení předmětných rizik. Tímto dojde k zajištění zvýšení bezpečnosti dodávané pitné vody, jelikož posouzení a následné řízení rizik v celém řetězci, umožňuje zaměřit se na relevantní rizika a přijetí vhodných opatření k efektivní ochraně veřejného zdraví.

Transpozice směrnice 2020/2184 byla do právního řádu České republiky v základním rámci provedena především zákonem č. 167/2023 Sb., kterým se mění zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, jehož součástí je i změna zákona o vodovodech a kanalizacích. Dále byla směrnice 2020/2184 transponována novou vyhláškou č. 50/2023 Sb., o plánech povodí a plánech pro zvládání povodňových rizik, již jsou zohledněny také výsledky posouzení a řízení rizik částí povodí souvisejících s místy odběru vody určené k lidské spotřebě, a vyhláškou č. 256/2023 Sb., kterou se mění vyhláška č. 428/2001 Sb., kterou se provádí zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích), ve znění pozdějších předpisů. Transpozice byla dokončena novelou vyhlášky č. 252/2004 Sb., kterou se stanoví hygienické požadavky na pitnou a teplou vodu a četnost rozsah kontroly pitné vody.

Legislativní úpravy tak směřují k větší flexibilitě, a především k tomu, aby systém monitorování byl nastaven individuálně pro každý jednotlivý vodovod. Tento přístup klade mnohem větší nároky na provozovatele vodovodů, protože vychází z dokonalé znalosti celého systému.

Graf 5.1.3 Jakost pitné vody vyjádřená podílem stanovení překračujících limitní hodnoty v letech 2008–2023

Pramen: SZÚ

Dosažení 94,5 % podílu zásobovaných obyvatel vodovody pro veřejnou potřebu v roce 2023 zajišťuje pro občany ČR srovnatelnou úroveň s nejvýspějšími státy ve zpřístupnění nezávadné pitné vody odpovídající vyžadovaným zdravotním kritériím. Jakost dodávané vody odpovídá nejpřísnějším měřítkům.

5.2 SOUHRNNÉ ÚDAJE O KANALIZACÍCH

V roce 2023 žilo v domech připojených na kanalizaci 9,428 mil. obyvatel, tj. 86,7 % z celkového počtu obyvatel v ČR. Do kanalizací bylo vypuštěno (bez zpoplatněných srážkových vod) celkem 455 mil. m³ odpadních vod. Z tohoto množství bylo čištěno 98,1 % odpadních vod (bez zahrnutí vod srážkových), což představuje 444,3 mil. m³. Meziroční nárůst množství odpadní vody vypouštěné do kanalizace (bez zpoplatněných vod srážkových) v roce 2023 byl 1,5 mil. m³.

Tabulka 5.2.1 Odvádění a čištění odpadních vod z kanalizací v letech 1989 a 2015–2023

Ukazatel	Měrná jednotka	Rok									
		1989	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Obyvatelé (střední stav)	tis. obyv.	10 364	10 543	10 565	10 590	10 626	10 669	10 700	10 501 ^{*)}	10 530	10 878
Obyvatelé trvale bydlící v domech připojených na kanalizaci	tis. obyv.	7 501	8 882	8 944	9 052	9 090	9 120	9 211	9 174 ^{*)}	9 191	9 428
	%	72,4	84,2	84,7	85,5	85,5	85,5	86,1	87,4	87,3	86,7
Vypouštěné odp. vody do kanalizace (bez zpoplatněných vod srážkových) celkem	mil. m ³	877,8	445,5	446,9	453,3	457,3	461,1	450,5	451,8	453,0	454,5
	% k 1989	100	50,8	50,9	51,6	52,1	52,5	51,3	51,5	51,6	51,8
Čištěné odpadní vody včetně vod srážkových	mil. m ³	897,4 ^{*)}	779	803,4	826,2	743,6	792,6	863	878	799,7	869,3
Čištěné odpadní vody celkem bez vod srážkových	mil. m ³	627,6	432	434,9	442,2	446,3	450,3	439,2	441	442,4	444,3
	% k 1989	100	68,8	69,3	70,5	71,1	71,7	70	70,3	70,5	70,8
Podíl čištěných odpadních vod (bez zpoplatněných vod srážkových) z vod vypouštěných do kanalizace	%	71,5	97	97,3	97,5	97,6	97,7	97,5	97,5	97,7	98,1

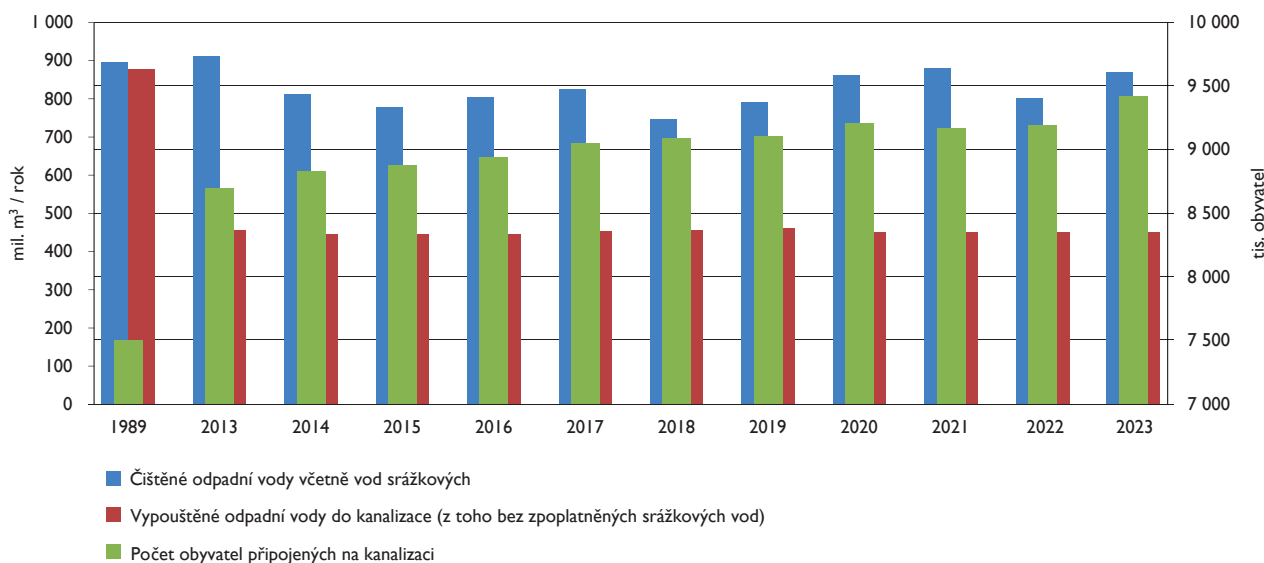
Pramen: ČSÚ

Poznámka: *) Údaje za kanalizace hlavních provozovatelů.

Poznámka: **) Jedná se o zpřesněná data o počtu obyvatel na základě výsledků Sčítání lidu, domů a bytů 2020. Údaje související s počty obyvatel jsou tímto ovlivněny a nejsou plně srovnatelné s předchozími roky.

Objem vypouštěných odpadních vod do kanalizace bez vod srážkových poklesl v roce 2023 o 51,8 % oproti roku 1989. Tento pokles koresponduje s poklesem spotřeby pitné vody. Zatímco však bylo v roce 1989 čištěno jen 71,5 % odpadních vod, v roce 2023 bylo vyčištěno 98,1 % odpadních vod, což představuje nárůst o 26,6 %. Vysoký nárůst podílu čištěných odpadních vod je dán intenzivní výstavbou nových ČOV a intenzifikací stávajících ČOV, která byla vyvolána potřebou naplnění zákonných požadavků v oblasti kvality vypouštěných odpadních vod, především pak Směrnicí Rady 91/271/EHS, o čištění městských odpadních vod.

Graf 5.2.1 Vývoj počtu obyvatel bydlících v domech připojených na kanalizaci a množství vypouštěných a čištěných odpadních vod v letech 1989 a 2013–2023

Pramen: ČSÚ

Tabulka 5.2.2 Počet obyvatel trvale bydlících v domech připojených na kanalizaci a množství vypouštěných a čištěných odpadních a čištěných odpadních vod v roce 2023

Kraj	Počet obcí v daném kraji	Počet obcí bez kanalizace *	Počet obyvatel trvale bydlících v domech napojených na kanalizaci	Odpadní vody vypouštěné do kanalizace (bez zpoplatněných vod srážkových)	Čištěné odpadní vody bez vod srážkových	
				tis. m ³	celkem (v tis. m ³)	podíl (v %)
Hl. město Praha	1	0	1 372 864	77 758	77 758	100,0
Středočeský kraj	1 144	329	1 124 194	53 917	53 840	99,9
Jihočeský kraj	624	140	559 884	27 279	26 278	96,3
Plzeňský kraj	501	105	517 082	26 221	25 204	96,1
Karlovarský kraj	134	16	294 964	13 455	13 418	99,7
Ústecký kraj	354	82	704 036	31 178	30 845	98,9
Liberecký kraj	215	97	327 633	14 315	14 085	98,4
Královéhradecký kraj	448	136	445 795	20 938	20 163	96,3
Pardubický kraj	451	174	409 218	18 046	17 887	99,1
Kraj Vysočina	704	229	445 995	19 872	18 233	91,8
Jihomoravský kraj	673	99	1 115 415	52 733	52 210	99,0
Olomoucký kraj	402	79	550 957	27 924	27 529	98,6
Zlínský kraj	307	24	559 954	26 143	24 141	92,3
Moravskoslezský kraj	300	84	999 873	44 763	42 678	95,3
ČR	6 258	1 594	9 427 864	454 542	444 269	97,7

Pramen: ČSÚ

* Pramen: MZe

Počet obyvatel připojených na kanalizaci a množství vypouštěných a čištěných odpadních vod s jejich podílem v jednotlivých krajích je za rok 2023 uveden v tabulce 5.2.2. Zároveň je zde uveden počet obcí bez kanalizace pro veřejnou potřebu v jednotlivých krajích.

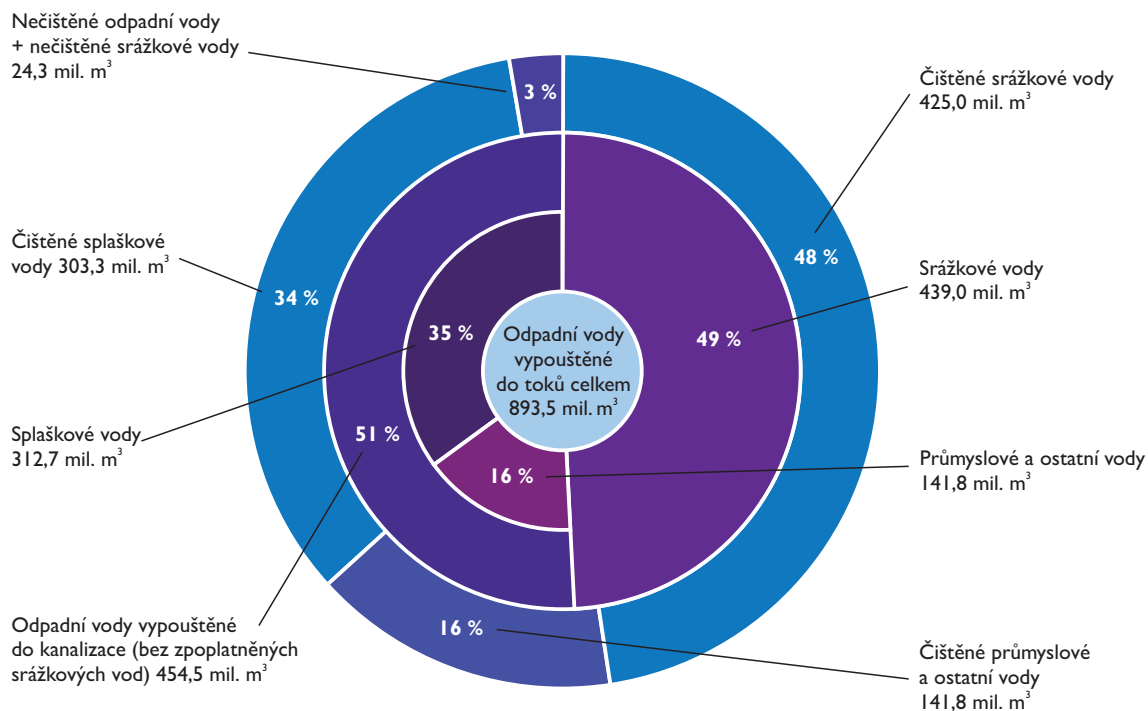
Tabulka 5.2.3 Ukazatele a kapacity kanalizací

Ukazatel	Měrná jednotka	Rok		Index % 2023/2022
		2022	2023	
Počet obyvatel trvale bydlících v domech připojených na kanalizaci	tis.	9 191	9 428	102,58
Počet obyvatel trvale bydlících v domech připojených na kanalizaci ukončenou ČOV	tis.	8 939	9 191	102,82
Délka kanalizační sítě	km	51 568	52 367	101,55
^{*)} Počet ČOV celkem	ks	2 915	2 959	101,51
Kapacita ČOV celkem	tis. m ³ · den ⁻¹	4 320	4 328	100,19
Celkové množství čištěných odpadních vod (včetně srážkových, průmyslových a ostatních vod)	mil. m ³	799	869	108,76
Množství odpadních vod vypouštěných do kanalizace (bez zpoplatněných srážkových vod)	mil. m ³	453,0	454,5	100,33
- z toho splaškových	mil. m ³	314,3	303,3	96,50
- z toho průmyslových a ostatních	mil. m ³	138,7	140,9	101,59

Pramen: ČSÚ

Poznámka: ^{*)} Z uvedeného celkového počtu 2 959 ks ČOV v ČR se jedná o 2 938 ks mechanicko-biologických ČOV.

Z tabulky č. 5.2.3 je patrné, že počet obyvatel připojených na kanalizaci se meziročně zvýšil o 237 tisíc. Objem vypouštěných odpadních vod do kanalizace bez vod srážkových meziročně vzrostl o 1,5 mil. m³. Tento nárůst je způsoben především vyšším množstvím vypouštěných odpadních vod splaškových.

Obrázek 5.2.1 Struktura vypouštěných odpadních vod v roce 2023

Pramen: ČSÚ

Tabulka 5.2.4 Počet obyvatel trvale bydlících v domech připojených na kanalizaci v letech 2002, 2012 a 2016–2023 a průměrná délka kanalizační sítě na 1 obyvatele

Ukazatel	Měrná jednotka	Rok									
		2002	2012	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Obyvatelé (střední stav)	tis. obyv.	10 201	10 509	10 565	10 584	10 626	10 669	10 700	10 501	10 530	10 878
Počet obyvatel v domech připojených na kanalizaci	tis. obyv.	7 899	8 874	8 944	9 052	9 090	9 120	9 211	9 174	9 191	9 428
Délka kanalizační sítě	km	24 363	42 752	47 141	48 491	48 756	49 149	49 680	50 554	51 568	52 367
Délka kanalizační sítě připadající na 1 připojeného obyvatele	m	3,08	4,93	5,27	5,36	5,36	5,39	5,39	5,51	5,61	5,55

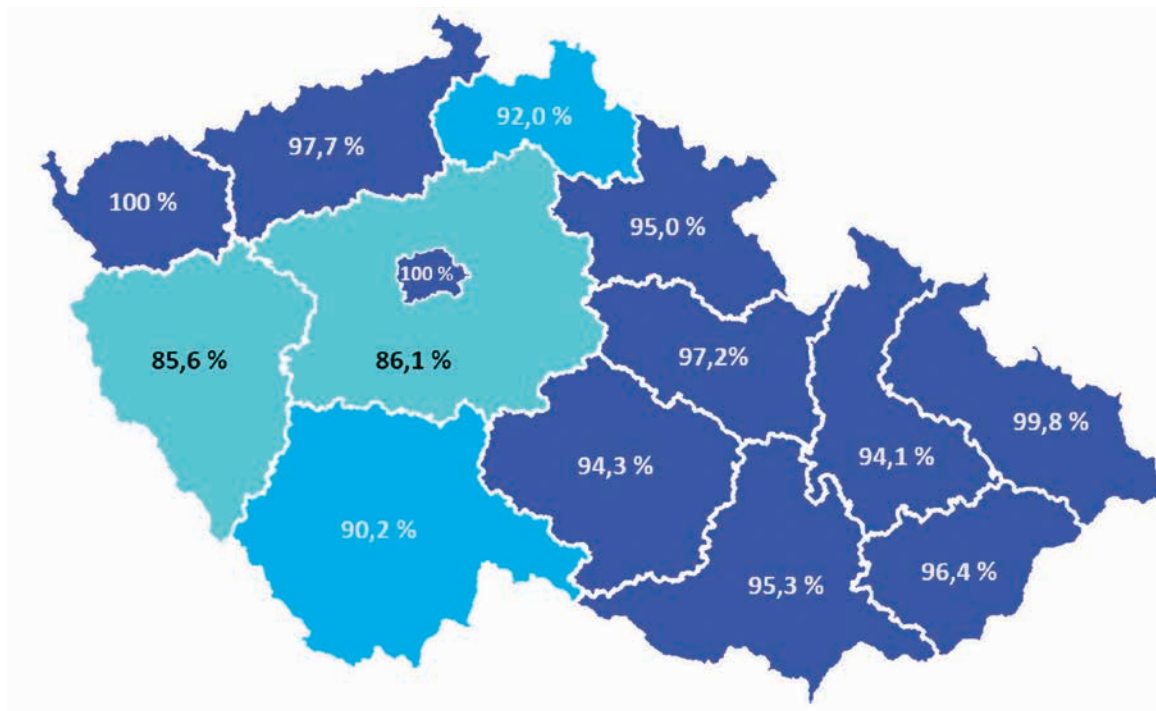
Pramen: ČSÚ

Podobně jako u vodovodů, jak je patrné z tabulky 5.2.4, narostla od roku 2002 výrazně i délka kanalizační sítě připadající na jednoho obyvatele trvale bydlícího v domě připojeného na kanalizaci. V tomto období se zvýšil počet metrů kanalizační sítě připadajícího na jednoho odkanalizovaného obyvatele o 2,47 m, což představuje 80,19 % nárůst, přičemž celková délka kanalizací se prodloužila o 114,94 %, při 19,36 % nárůstu počtu obyvatel trvale bydlících v domech připojených na kanalizaci.

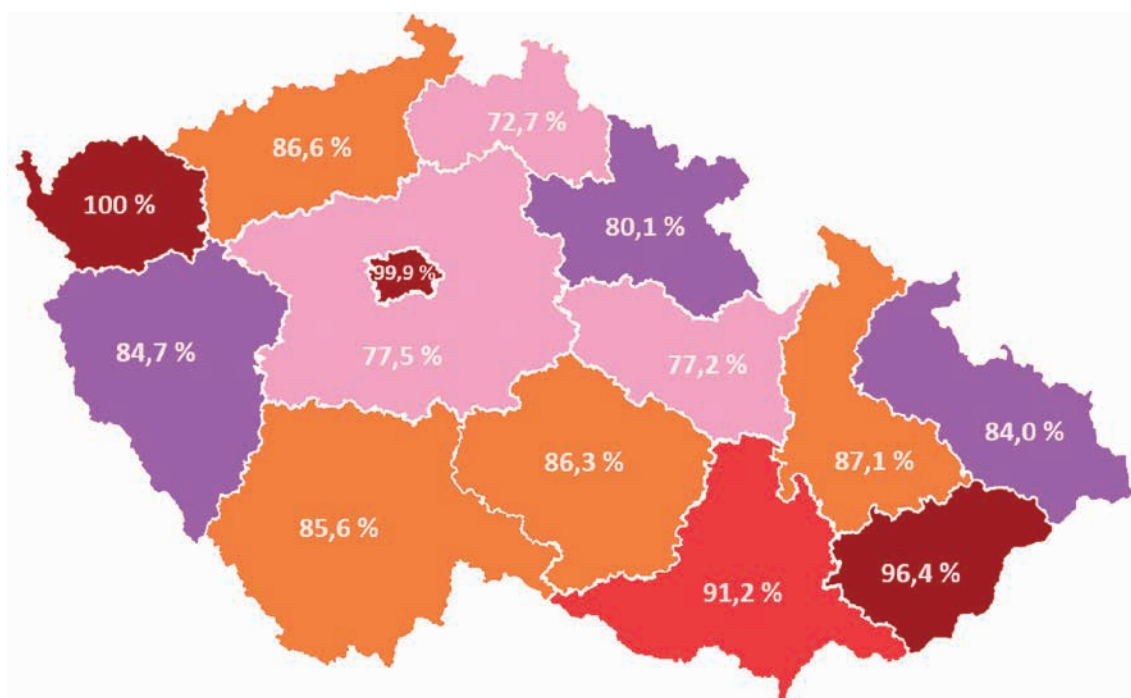
Hluboká nad Vltavou – čistírna odpadních vod – město – spolufinancováno z dotačních prostředků MZe ve výši 50,000 mil. Kč

Obrázek 5.2.2 Podíl obyvatel zásobovaných vodou z vodovodů v ČR roce 2023

Pramen: ČSÚ

Obrázek 5.2.3 Podíl obyvatel trvale bydlících v domech připojených na kanalizaci v ČR v roce 2023

Pramen: ČSÚ

6. MONITORING JAKOSTI SUROVÉ VODY

Provozovatelé vodovodů jsou v souladu s ustanovením § 13 odst. 3 zákona o vodovodech a kanalizacích povinni provádět odběry vzorků surové vody v místě odběru, zajistit provedení jejich rozborů v akreditovaných laboratořích a celkové výsledky předávat příslušným krajským úřadům a příslušným správcům povodí. Podle § 21 odst. 4 vyhlášky č. 428/2001 Sb. jsou provozovatelé vodovodů povinni předávat výsledky rozborů jakosti surové vody v rozsahu přílohy č. 9 vyhlášky, a to prostřednictvím elektronické aplikace do databáze spravované Českým hydrometeorologickým ústavem.

Údaje o jakosti surové vody budou využívány pro potřeby zpracovávání posouzení rizik a pro strategické plánování využívání vodních zdrojů. Tímto postupem bude zajištěna plná transpozice směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/2184 ze dne 16. prosince 2020 o jakosti vody určené k lidské spotřebě (přepřevzaté znění).

7. KONTROLNÍ ČINNOST MZE

Ministerstvo zemědělství v rámci své kontrolní činnosti vykonalo v roce 2023 celkem 31 kontrol u vlastníků a provozovatelů vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu. Kontrolní činnost byla zaměřena na plnění povinností vlastníků a provozovatelů vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu vyplývajících ze zákona o vodovodech a kanalizacích a rovněž z vyhlášky č. 428/2001 Sb.

Kontroly vlastníků a provozovatelů VaK byly zaměřeny zejména na tyto problematiky:

- soulad vybraných údajů z majetkové a provozní evidence provozovaného majetku VaK s vydanými povoleními k provozování VaK pro veřejnou potřebu,
- smlouvy o provozování uzavřené mezi vlastníky a provozovateli VaK,
- písemné dohody vlastníků provozně souvisejících VaK,
- smluvní vztah mezi provozovatelem a jeho odborným zástupcem,
- povinné náležitosti odběratelských smluv,
- soulad účetních dokladů vystavených za vodné a stočné se zveřejněnou cenou včetně kontroly dodržování postupů při stanovování množství dodané vody a odváděné odpadní vody,
- kanalizační řády včetně jejich schválení vodoprávním úřadem,
- zpracování reklamačního řádu,
- plány financování obnovy a vytváření rezervy finančních prostředků na obnovu VaK a doložení dokladů o jejich použití pro tyto účely.

V případě zjištěných nedostatků Ministerstvo zemědělství požadovalo zjednání nápravy. Mezi opakující se nedostatky patří mimo jiné úplná absence nebo chybné zpracování plánu financování obnovy, nerespektování povinných náležitostí odběratelských smluv, nesoulad VÚME a VÚPE s vydanými povoleními k provozování příslušných VaK pro veřejnou potřebu, absence rozhodnutí o povolení k provozování VaK, absence dohod vlastníků provozně souvisejících vodovodů nebo kanalizací a jiné.

Tabulka 7.1.1 Počty kontrol provedených u vlastníků a provozovatelů vodovodů a kanalizací v roce 2023

Kontrolované subjekty	Počet všech provedených kontrol
Vlastníci vodovodů a kanalizací	9
- z toho města a obce	7
Vlastníci a současně provozovatelé vodovodů a kanalizací	16
- z toho města a obce v modelu samostatného provozování	15
Provozovatelé vodovodů a kanalizací	6
- z toho provozovatelé v modelu vlastnického provozování	5
Provedené kontroly celkem	31

Mezi kontrolovanými subjekty MZe zjišťuje významné rozdíly. Dlouhodobě se ukazují rozdíly mezi velkými vlastníky a provozovateli a menšími subjekty například obcemi, které v pozici vlastníků VaK pro veřejnou potřebu k široké problematice oboru nepřistupují v dostačené míře. To se v některých případech projevuje např. v nastavení výše cen pro vodné a stočné

ve vztahu k problematice plánů financování obnovy VaK. MZe kontrolovaným subjektům poskytuje v rámci výkonu kontroly i metodickou pomoc, pokud o ni tyto subjekty projeví zájem. Na základě uvedených zkušeností MZe shromažďuje a vyhodnocuje podklady pro případné budoucí návrhy na zpřesňování platné legislativní úpravy.

Dále MZe v rámci dohledové role pokračovalo v cílené kampani zahájené v roce 2020 zaměřené na vlastníky majetku VaK pro veřejnou potřebu, kteří neplní povinnost dle § 5 odst. 3 zákona o vodovodech a kanalizacích, vést řádně vybrané údaje z majetkové a provozní evidence a opakovaně oslovilo 48 obcí a dobrovolných svazků obcí, přičemž celkem 12 z nich poskytlo rovněž metodickou pomoc a ověřilo plnění některých dalších povinností uložených jim dle zákona o vodovodech a kanalizacích. Z oslovených subjektů celkem 32 následně zaslalo VÚME a VÚPE za kalendářní rok 2023.

MZe dále v rámci dohledové role podalo celkem 28 podnětů k prověření na podezření na naplnění skutkové podstaty přestupku podle § 33 odst. 2 písm. g) zákona o vodovodech a kanalizacích č. 274/2001 Sb. a k případnému zahájení řízení o přestupku na příslušné krajské úřady. Těchto 28 obcí nezaslalo MZe i přes opakované výzvy zpracovaný PFO. Tuto kampaň začalo MZe v roce 2018 a byla zaměřená na vlastníky majetku VaK pro veřejnou potřebu, u kterých mělo MZe podezření na rizika nedostačené tvorby prostředků na obnovu majetků VaK.

Posílení vodních zdrojů Kamenice nad Lipou – spolufinancováno z dotačních prostředků MZe ve výši 15,275 mil. Kč

8. LEGISLATIVNÍ OPATŘENÍ ZA ROK 2023

8.1 ZÁKON O VODOVODECH A KANALIZACÍCH A PROVÁDĚCÍ PŘEDPISY

Zákon č. 152/2023 Sb., kterým se mění zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích), ve znění pozdějších předpisů, který nabyl účinnosti dne 1. 7. 2023 nově krajským úřadům v přenesené působnosti vymezil působnost schvalovat kanalizační řády podle § 14 odst. 3 zákona o vodovodech a kanalizacích, pokud jsou jimi stanoveny podmínky pro vypouštění odpadních vod s obsahem zvláště nebezpečné závadné látky nebo prioritní nebezpečné látky do kanalizace.

Dále zákon č. 167/2023 Sb., kterým se mění zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu, který nabyl účinnosti dne 1. 7. 2023 omezil přístup k některým informacím. Nově se podle právních předpisů upravujících právo na informace neposkytnou údaje o umístění a kapacitě staveb pro jímání a odběr povrchové a podzemní vody, úpraven vod a vodojemů.

Dne 1. 7. 2023 nabyla účinnosti část vyhlášky č. 244/2021 Sb., kterou se mění vyhláška č. 428/2001 Sb., kterou se provádí zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu, již se stanovuje povinnost zpracovat výkresovou dokumentaci vodovodů a kanalizací také v digitální podobě, a to v jednotné datové struktuře a rozsahu podle vyhlášky č. 393/2020 Sb. o digitální technické mapě kraje.

Dále dne 1. 9. 2023 nabyla účinnosti vyhláška č. 256/2023 Sb., kterou se mění vyhláška č. 428/2001 Sb., kterou se provádí zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu, již se zapracovávají příslušné předpisy Evropské unie. Konkrétně se jedná o Směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/2184 ze dne 16. prosince 2020 o jakosti vody určené k lidské spotřebě (přepracované znění).

Kanalizace a centrální ČOV v obci Vlastiboř – spolufinancováno z dotačních prostředků MZe ve výši 39,363 mil. Kč

VYSVĚTLIVKY ZKRATEK V TEXTU

a. s.	akciová společnost
ČOV	čistírna odpadních vod
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
DPH	daň z přidané hodnoty
ISVaK	Informační systém vodovodů a kanalizací
IČME	Identifikační číslo majetkové evidence
VSVaK	Informační systém vodovodů a kanalizací – aplikace Porovnání cen pro vodné a stočné vodovodů a kanalizací
IS PiVo	Informační systém pro monitoring pitné vody
MF	Ministerstvo financí
MPVaK	Informační systém vodovodů a kanalizací – aplikace Majetková a provozní evidence vodovodů a kanalizací
MZd	Ministerstvo zdravotnictví
MZe	Ministerstvo zemědělství
PFO	Plán financování obnovy vodovodů nebo kanalizací
Porovnání V+S	Příloha č. 20 k vyhlášce č. 428/2001 Sb., Porovnání všech položek výpočtu ceny podle cenových předpisů pro vodné a stočné a dosažené skutečnosti v předchozím kalendářním roce.
PVK	Pražské vodovody a kanalizace, a. s.
SčVK	Severočeské vodovody a kanalizace, a. s.
SFÚ	Specializovaný finanční úřad
SmVaK	Severomoravské vodovody a kanalizace Ostrava, a. s.
s. r. o.	společnost s ručením omezeným
SZÚ	Státní zdravotní ústav
ÚVN	úplné vlastní náklady
VaK	vodovody a kanalizace
VÚME	Vybrané údaje z majetkové evidence vodovodů a kanalizací
VÚPE	Vybrané údaje z provozní evidence vodovodů a kanalizací
MH	Mezní hodnota
NMH	Nejvyšší mezní hodnota

Poznámky

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Vydalo Ministerstvo zemědělství
Těšnov 65/17, 110 00 Praha I – Nové Město
internet: www.mze.gov.cz
email: info@mze.gov.cz
ISBN 978-80-7434-774-0